A°. 1850. N°. 152.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

Donderdag den 19 December.

BATAVIA den 26 october.
(Per Overland-post.)

Bij besluiten van den 9 dezer heeft de Gouverneur-Generaal eenige bepalingen vastgesteld voor den afstand van het regt tot den verkoop van amfioen in het klein, op Java en Madura, over het jaar 1851, en ten aanzien van de verpachting van het middel der bazaars en warongs op Java, mede over het jaar 1851. Bij besluiten van dezelfde dagteekening heeft de Gouverneur-Generaal nog bepaald, welke landsmiddelen over 1851 zullen verpacht worden, en dat de pacht der kusten en wildernissen van het westelijk gedeelte der residentie Bantam en de daaronder behoorende eilanden met den laatsten december 1850 zal zijn ingetrokken.

— Volgens berigten van Pontianak, loopende tot 7 october, hebben de Chinezen van Montrado zich op nieuw op den grooten berg van Pamangkat genesteld, en aldaar vele batterijen of sterkten opgeworpen, van welke eene in het gezigt, doch even buiten het bereik van het geschut van het op den heuvel Peniboengan aangelegd wordende Nederlandsche fort Sorg. Te Montrado scheen de bevolking zeer verslagen over het groot verlies van volk, in het gevecht te Pamangkat, op den 11 en 12 september geleden, welk verlies 400 dooden zou hebben bedragen. Geldgebrek en schaarschte van levensmiddelen namen te Montrado dagelijks toe, de rijst was reeds tot *f* 40 de pikol gestegen. Intusschen spande de kongsie Taykong alle krachten in, om de bevolking van Montrado op te winden en tot wraak aan te sporen; tot welk einde op den 23 september een godsdienstig feest, tot inzegening van wapens en banieren, gehouden werd; en bestond, zoo men vermeende, bij deze kongsie het voornemen om, na den afloop van dit feest, tegen Sambas dan wel tegen Mandor op te rukken. Aan dit voornemen was echter nog geen gevolg gegeven; althans waren, blijkens de laatste berigten, slechts eenige honderden gewapende Chinezen noordwaarts getrokken, vermoedelijk met het doel, om aan de zijde van Pamangkat op roof uit te gaan. Te Mandor waren alle toegangen naar den vijand gesloten, en werden de oorlogstoerustingen met ijver voortgezet. De gemoederen aldaar waren zeer tegen de Chinezen van Montrado verbitterd; vooral ten gevolge van de gruwelijke mishandelingen, welke door die Chinezen waren gepleegd aan een tachtigtal Chinezen van Pamangkat, aan wie te Mandor eene schuilplaats was aangeboden, en die op reis derwaarts met twee aan de kongsie Songfong van Mandor toebehoorende en naar Pamangkat afgezondene praauwen (handongs) te Soengie-Raya op vijandelijk grondgebied vervallen waren.

Omtrent den toestand der gekwetste officieren en manschappen zijn gunstige berigten ontvangen.

— Zekere van Oeloe Soengai (Bandjermasin) afkomstige en te Semboeloe, in het landschap Pemboean, gevestigde inlander, genaamd *Blazon*, die sedert lang bij het bestuur bekend stond als een gevaarlijk en slecht mensch, en zoowel aan de hoofden als aan de bevolking van Pemboean vrees inboezemde, wist zich in het afgeloopen jaar, terwijl hij met vier volgelingen, als passagier aan boord van eene praauw-tjomplong, van Soerabaija naar Bezoekie voer, van dit met lijnwaden en andere handelsartikelen beladen vaartuig meester te maken, na de opvarenden, door vermenging van het drinkwater met katjoebong-vruchten, in bedwelmenden staat gebragt te hebben, en keerde met dezen buit naar Semboeloe terug. De gezaghebber van de zuidkust van Borneo van deze misdaad kennis erlangd hebbende, trachtte, met behulp van politiedienaren en door tusschenkomst van de plaatselijke inlandsche hoofden, de schuldigen en voor zoo veel mogelijk de geroofde goederen in handen te krijgen. Doch daar *Blazon*, vervolging duchtende, zich inmiddels eenigen aanhang had verworven, en de hoofden, die bevreesd en misschien gewoon waren uit dergelijke rooverij voordeelen te trekken, weinig bijstand verleenden, bleven deze pogingen vruchteloos, en zag de Resident van de zuid- en ooster-afdeeling van Borneo zich mitsdien in junij 1850 verpligt om, ter handhaving van 's Gouvernements gezag, een detachement militairen, onder aanvoering van eenen officier, van Bandjermasin naar Pemboean te bestemmen. Deze maatregel heeft volkomen aan het doel beantwoord. Bij het verschijnen van het detachement militairen werd van de zijde der inlandsche hoofden de meeste bereidwilligheid ondervonden, en is het met hunne hulp, niettegenstaande het moeijelijk terrein en de ruime gelegenheid om zich aldaar aan vervolging te onttrekken, gelukt den inlander *Blazon* met zes en twintig volgelingen te vatten, nadat een tiental der zijnen bij de plaats gehad hebbende ontmoetingen was gedood. De rust is daardoor in dit gedeelte van Borneo hersteld, en aan de betrokkene hoofden en de bevolking het bewijs geleverd, dat het Gouvernement roof en verzet niet straffeloos duldt.

— Nadat goestie *Bagoes Pandji* (vroeger *Anak Agong*) en goestie *Lanang Pakoeijangan* (*Ida Ratoe*) in den loop van dit jaar reeds meermalen hadden doen blijken van hun voornemen om in Karang-Assam (Balie) eene omwenteling ten hunnen voordeele te bewerken, — doch deswege, uit hoofde van hunnen jeugdigen leeftijd, aanvankelijk vergiffenis hadden erlangd, — hebben de Vorsten van Lombok, die sedert julij 1849 tevens Vorsten van Karang-Assam (Balie) zijn, zich in junij 1850 genoodzaakt gezien, tot handhaving van hun gezag en van de rust in dit landschap, gestrenge maatregelen te nemen ten aanzien van deze goesties, die omstreeks dien tijd op nieuw openlijk hun voornemen aan den dag legden om pogingen te doen tot omverwerping van het gevestigd bestuur in Karang-Assam (Balie). Ten einde deze pogingen te verijdelen, zonden de genoemde Vorsten eene magt van 600 man van Lombok naar Karang-Assam (Balie), welke de oproerige goesties op den 17 junij 1850 in hunne woning aanviel, met het gevolg dat beiden gedood en hunne volgelingen verspreid werden.

— Den 24 september is het Nederlandsch barkschip *de Drie Vrienden*, gezagvoerder *R. A. Tange*, van Rotterdam, beladen met suiker en koffij, op de klippen bij het eiland Ra-as vastgeraakt. De stuurman en eenige matrozen zijn den 6 october te Sumanap aan wal gekomen en hebben verklaard, dat het schip en de lading waarschijnlijk geheel verloren zouden zijn, omdat, toen zij het vaartuig verlieten, daarin bereids 23 voet water stond, en de planken met het koper van de eene zijde afgestooten en drijvende waren. De equipage is den 16 october van Sumanap te Soerabaija aangekomen.

— Des avonds van 4 october werd het stadhuis te Samarang, waarin zich de bureau en archieven van den raad van justitie en politie bevonden, door brand bijna geheel in de asch gelegd, zonder dat de oorzaak van dit onheil nog bekend was. — In den nacht van den 14 op 15 september werden ter hoofdplaats Soerabaija, in de kampong Peneleh, 49 huizen, waaronder 6 van steen gebouwd, door brand vernield. Ook in de dessa Tambahberas, district Goenon Gendeng, zijn in den nacht van 6 september 86 bamboezen woningen, benevens de bijgebouwen en 487 hamat padie, mede door onvoorzigtigheid, in brand geraakt en verteerd. — Van 18 op 19 september trof de kampong Djombang, in dezelfde residentie, hetzelfde lot; 10 huizen, 4 loembongs en 50 hamat padie werden eene prooi der vlammen. — In den nacht van 29 september zijn in de kampong Branangsiang, district Batoesierap, afdeeling Krawang, 41 woningen, 26 padieschuren, 7 karbouwkralen en 2 gedogans almede door brand vernield. Twee dagen vroeger trof dit lot 65 Javaansche woningen en 171 hamat padie in het district Kaliwoengoe, afdeeling Kendal, residentie Samarang. In den nacht van den 6 op 7 dezer is de keuken van het kettinggangers-kwartier te Willem I (Ambarawa) met eenige belendende hutten in de asch gelegd. — Ook in de residentie Rembang hebben bij de langdurige droogte verscheiden branden plaats gehad; in den nacht van 2 op 3 september is in het district Djatie-Rogo aldaar eene droogschuur van den tabaks-fabriekant *D. Vreede* door vuur vernield; den 28sten dier zelfde maand trof dien fabriekant op nieuw eene dergelijke ramp.

— In de residentie Madioen werd des morgens van 20 september eene hevige aardbeving gevoeld, die eenige seconden duurde en eene rigting van het oosten naar het westen had. Ook in de residentie Kedirie werd den volgenden dag eene hevige aardbeving gevoeld, die zich door twee zware schokken kenmerkte, voorafgegaan door een onderaardsch gedruisch in zuidoostelijke rigting, en dus waarschijnlijk van den berg Kloet afkomstig. De schade bestaat in eenige scheuren in twee steenen gebouwen, ter hoofdplaats Madioen. De muren der controleurswoning te Ngrowo, residentie Kedirie, waren zoodanig gescheurd dat men denkelijk tot de afbraak van dat huis zou moeten overgaan.

— Twee Boeginezen, die den 11 september met het onder Nederlandsche vlag varende barkschip *Thai Liong* van Riouw naar Grisseh vertrokken waren, hebben onderweg gepoogd zich van het schip meester te maken. Hunne poging is mislukt en de booswichten zijn in zee gesprongen, doch eerst nadat zij den gezagvoerder en verscheiden andere schepelingen hadden vermoord; de stuurman en anderen zijn zwaar gewond.

— Als passagiers zijn van Batavia naar Nederland vertrokken: met de *Batavia*, gezagvoerder *E. Verschoor*, de heer *A. Parkes;* met de *Canton*, kapitein *Bergner*, mevr. de wed. *Verhoeff;* met de *Admiraal Jan Evertsen*, kapit. *Kuyper*, de heer *A. Colombat;* met de *Drie Gebroeders*, kapitein *Swart*, de vrouw van den sergeant *Schneider* en vier kinderen; met de *Australiën*, kapitein *Anspach*, de gepensioneerde 1ste luit. *C. P. Kruider.* — Van Pasoeroewan met het schip *de Noord*, kapit. *Pott*, naar Rotterdam, via Batavia, de heeren *M. H. Halewijn* en echtgenoot, en *F. W. Gagel.* Van Samarang, met de *Louisa Maria*, kapitein *Herderschee*, naar Batavia en Amsterdam, de kapitein *Jonker* en de heer *J. Scheltema.* En met de *van der Werf*, kapitein *van der Plas*, de kapitein *Poolman* en echtgenoot. (Beide laatste schepen zijn vóór den 15 october te Batavia gearriveerd en sedert vertrokken).

AANGEKOMEN: Te BATAVIA 29 september *Jacob Roggeveen*, H. Rolff, *Maria*, H. D. van Wijk, *Straat Baly*, G. Mulder, *Catharina Maria*, G. L. Gortmans, en *Sara Alida Maria*, H. A. Teekelenburg, alle vijf van Amsterdam, en *Maria Johanna*, J. Sullock, van Padang; 30 dito *Zeemanshoop*, B. Rouffaer, *Sirius*, H. Mulder, en *Sumatra*, K. L. Swart, alle drie v. Amsterdam, *Admiraal van Kinsbergen*, A. Glazener, van Rotterdam, en *Commercie-Compagnie*, M. Butijn, van Middelburg; 1 october *Broedertrouw*, J. G. Kunst, van Dordrecht, *Sourabaija*, A. M. Swarts, en *Graafstroom*, J. H. van Santen, van Rotterdam; 2 dito Zr. Ms. fregat DE RIJN, kapitein ter zee F. A. Jöhr, van Canton, en J. W. Steevensz, van Padang; 5 *Hendrik Jan*, P. Wap, en *Elisabeth*, P. Serlé, v. Rotterdam; 6 *Dankbaarheid*, W. Postma, van Amsterdam, en *Ceres*, L. W. van Rijn van Alkemade, van Liverpool; 8 *Margaretha Ida*, H. Hagers, van Singapore; 10 *Alkmaar*, J. P. Barry, van Californië; 11 *Nieuw-Lekkerland*, M. B. Hoffman, van Rotterdam; 12 Zr. Ms. schoener ARUBA, luit. ter zee 2de kl. H. A. Modderman, v. Makasser, *Generaal Chassé*, J. Scott, van Cheribon, en *Cortgene*, J. A. Scott, v. Rotterdam; 13 *Factory*, P. Janzen jr., van Boston, *Pauline*, B. J. Post, v. Middelburg, *Drie Maria's*, L. G. Verbeek, v. Rotterdam, *Wilhelmina Lucia*, J. P. Carst, en *Catharina Johanna*, J. B. Jaski, v. Amsterdam; 14 *Edouard*, J. M. de Winter, v. Rotterdam, *Rabenhaupt*, J. J. Prange, van Amsterdam, en *de Javaan*, P. Dekker, v. Pasoeroewan; 15 *Christina Agatha*, O. P. Lap, v. Cheribon; 16 *de Vrouw Anna Hendrina*, G. A. Hoedt, van Amboina, en *Maximilaan Theodoor*, K. Latjes, van Genua; 17 *Waterloo*, W. W. van Epen, van Singapore, *Jan Daniel*, J. H. Zeeman, en *Ridderkerk*, H. Noltee, van Rotterdam; 18 *Buitenzorg*, J. Hensing, van Samarang, en *Wassenaar*, A. Hofstee, v. Amsterdam; 19 *Johannes Marinus*, J. van Delft jr., v. Rotterdam; 20 *Johanna*, J. H. Schippers, v. Onrust, *Samarang*, D. L. Immink, van Panaroekan, *Zeemeeuw*, H. L. Kayser, v. Soerabaija, en Zr. Ms. stoomschip HEKLA, luit. ter zee 1ste kl. P. A. M. Hinlopen, van Soerabaija; 24 *de Maas*, J. Timmermaus, van Tagal, *Elisabeth Anthonia*, J. Veenstra, en *Admiraal de Ruiter*, G. M. Titsingh, van Amsterdam.

Te SOERABAIJA 21 september *Borneo*, C. C. Hansen, 23 dito *het Goede Vertrouwen*, G. Groenewoud, 24 *Sara Lydia*, B. van der Tak, 27 *Christiaan Huygens*, H. R. Bok, 4 october *Oud-Alblas*, W. H. Budde, 10 dito *Commercie-Compagnie*, M. Butijn, 11 *Willem Ernst*, H. Wittebol, 13 *Vier Gebroeders*, M. de Wijn, 15 *Sumatra*, K. L. Swart, en 16 *Albatros*, K. P. Haasnoot, alle tien van Batavia. Te TAGAL 8 dito *van der Palm*, R. A. Ogterop, mede van Batavia. Te PASOEROEWAN 27 september *Stad Tiel*, E. M. Chevalier, 28 dito *Triton*, H. Olie, 4 october *Oud-Nederland*, J. L. de Boer, 6 dito *Jacob Cats*, J. A. Keeman, 7 *Ida Willemina*, B. P. van Weyland, en 15 *Commercie-Compagnie*, M. Butijn; — te PROBOLINGO 29 september *het Goede Vertrouwen*, G. Groenewoud: 16 october *J. C. J. van Speyk*, J. Nolte, en te BEZOEKIE 8 *Admiraal van Heemskerk*, P. Kley, alle negen van Soerabaija.

VERTROKKEN: Van BATAVIA 28 september *Batavia*, E. Verschoor, naar Rotterdam; 29 *Generaal List*, G. A. Sandman, n. Amsterdam, *Canton*, K. W. E. Bergner, naar Rotterdam, en *China*, T. C. H. Kock, naar Muntok; 1 october *Admiraal Jan Evertsen*, C. P. Kuyper, naar Amsterdam, en *Sumatra*, H. Veltman, naar Makasser; 2 dito *Drie Gebroeders*, K. J. Swart, naar Rotterdam; 4 *Echo*, J. Buykes, naar Samarang; 6 G. Mulder naar Soerabaija; 8 B. Rouffaer naar Patjitan; 9 *Amicitia*, C. Abrahamsz jr., naar Amsterdam; 10 *Victoria*, H. Otto, naar Makasser, en A. M. Swarts naar Pangool; 12 *Sir Robert Peel*, C. J. Soron, naar Cowes, P. Serlé n. Soerabaija, en *Australiën*, D. Voogd Anspach, n. Rotterdam; 13 *Orion*, C. M. Borghorst, naar Indramaijoe, A. Glazener naar Soerabaija en P. Wap naar Samarang; 14 *Zeeland*, F. de Winter, naar Pontianak; 15 Zr. Ms. fregat DE RIJN en schoener ARUBA, beiden koers stellende om de N. W.; 16 J. H. van Santen en W. Postma naar Samarang; 17 *Christina Agatha*, O. P. Lap, naar Amsterdam, B. J. Post n. Soerabaija, en Zr. Ms. adviesbrik PYLADES, luit. 1ste kl. L. Nicolson, naar Padang; 18 *Javaan*, P. Dekker, naar Amsterdam, en J. P. Carst naar Soerabaija; 19 H. D. van Wijk naar Samarang, L. W. van Rijn van Alkemade naar Soerabaija en H. Rolff naar Onrust; 20 J. M. de Winter naar Tagal; 21 M. B. Hoffman n. Soerabaija; 24 *Samarang*, D. L. Immink, n. Rotterdam, J. B. Jaski n. Onrust, H. Noltee n. Samarang, P. Janzen jr. naar Tjilatjap, L. G. Verbeek en A. Hofstee n. Soerabaija; 23 *Zeemeeuw*, H. L. Kayser, n. Amsterdam. Van PANGOOL 30 september *Eensgezindheid*, K. Haasnoot, mede n. Amsterdam.

Van SAMARANG 10 october *Echo*, J. Buykes, naar Joana. Van SOERABAIJA 16 *Willem Barendsz*, W. Landzaat, over Pasoeroewan naar Nederland. Van PASOEROEWAN 23 september *Rotterdam*, P. Vis, 14 october *Borneo*, C. C. Hansen, en van PANAROEKAN 2 dito *Johanna Maria*, J. C. F. Lupcke jr., alle drie naar Rotterdam via Batavia.

Ter reede van SAMARANG lagen den 17 october Zr. Ms. roeikanonneerboot nommer 14; de Nederlandsche schepen *Nova Zembla*, *d'Elmina*, *Cornelis Houtman*, *Claudius Civilis*, *Catharina Maria*, *Vier Gebroeders* en *Anna Margaretha;* benevens 10 Ned.-Indische vaartuigen.

Ter reede van BATAVIA lagen den 25 october Zr. Ms. korvet NEHALENNIA; stoomschepen BATAVIA en HEKLA; de Nederlandsche schepen *Jan Daniel*, *Johanna*, *Broedertrouw*, *Sara Alida Maria*, *Johannes Marinus*, *Ardjoeno*, *Sirius*, *Waterloo*, *Margaretha Ida*, *Cortgene*, *Buitenzorg*, *Rabenhaupt* en *Maximiliaan Theodoor;* 18 Nederl.-Indische vaartuigen; Engelsche schepen *Sarah*, *Panthea*, *Lady of the Lake* en *Empress;* Fransch schip *Gabriel;* Amerikaansch schip *Alkmaar*, en Deensche brik *Fylla.*

STRAAT SUNDA doorgezeild 27 september *de Leeuw*, R. R. Bok, van Hartlepool naar Hong Kong. Den 19 october *A. R. Falck*, P. van Duyvenbooden, en *de Javaan*, P. Dekker, n. Amsterdam, *Gouverneur-Generaal Rochussen*, J. M. van der Veen, en *Padang*, A. A. van der Linden, naar Rotterdam, alle vier van Batavia.

Volgens ontvangen berigt, is het barkschip *Java Koerier*, kapitein F. G. Reinits, vóór den 30 september van Tagal te Batavia aangekomen, en heeft sedert de reis naar Amsterdam aanvaard, als ook de *Jeannette*, kapit. S. Halfweg, de reis naar Rotterdam. — De bark *Anna*, kapitein W. H. Cramer, is vóór den 22 october van Pekalongan te Batavia aangekomen. De schepen *de Noord*, kapitein H. G. Pott, van Pasoeroewan, en *Palembang*, J. Hoekstra, van Shanghai, zijn vóór den 25 october te Batavia gearriveerd.

PARIJS den 16 december.

Eenigen tijd geleden heeft de heer *Lefranc* aan de Wetgevende Vergadering voorgesteld, eene commissie te benoemen om onderzoek te doen naar de gevolgen van het thans in Frankrijk bestaande verkiezingsstelsel. De commissie, met het overwegen van dat voorstel belast, heeft in de zitting van heden, bij monde van den heer *de Lasteyrie*, verslag gedaan, en wenscht gemeld voorstel geheel en al verworpen te zien; de beraadslagingen hierover zullen later worden gehouden. De zitting werd verder gewijd aan de voortzetting der behandeling van het wetsontwerp nopens de hypotheken.

— Naar men verzekert, zal de Minister van Landbouw en Koophandel eene commissie belasten met een onderzoek betrekkelijk de gouden en zilveren munten en nopens den invloed van den toevoer van goud uit Californië.

— Men verzekert, dat de Gezanten van Oostenrijk en Pruissen heden een bezoek hebben afgelegd bij den President der Republiek, om dezen geluk te wenschen met de wijze staatkunde, welke zijne Regering ten opzigte der Duitsche zaken heeft gevolgd.

— De heer *Garibaldi*, de nieuwe nuntius van den Paus, is heden met zijn gevolg in deze hoofdstad aangekomen.

— De spoortrein van Parijs naar Brussel, welke ll. maandag des morgens ten vijf ure op laatstgemelde plaats verwacht werd, is daar eerst des middags van dien dag aangekomen, naardien hij nabij Pontoise uit het spoor was geraakt, waarbij drie rijtuigen omver waren geworpen. Gelukkig heeft bij dit ongeval niemand het leven verloren, maar verscheiden personen hebben zware wonden bekomen.

— Te Madrid werd den 11 dezer niet meer over de ministeriële crisis gesproken.

KEULEN den 17 december.

Als commissarissen tot vereffening der zaken in Keur-Hessen waren graaf *Leiningen* en de luitenant-generaal *von Peucker* benoemd, maar men zegt dat de eerste alleen uit Berlijn naar Kassel heeft moeten afreizen, dewijl de laatste, na inzage van zijne instructiën, verklaard heeft die zending niet op zich te kunnen nemen.

Sommigen te Frankfort willen weten dat de Bondsdag geen plan heeft zijne zittingen gedurende de Dresdener conferentien te schorsen. Veeleer zouden de Middenstaten voornemens zijn elkanders bestaan, door het sluiten van een verbond, te beschermen en te waarborgen.

De geheele ontruiming van Keur-Hessen door Pruissische troepen is uit Berlijn bevolen en zal binnen weinige dagen voleindigd zijn. Gelijktijdig vindt eene belangrijke vermindering der Bondsexecutietroepen plaats.

— Keizer *Frans Joseph* heeft eene dagorder aan het leger uitgevaardigd, waarbij hij zijnen dank betuigt voor de bereidvaardigheid en den spoed, met welke het de laatste oproepingen beantwoord heeft; zijn vertrouwen uitspreekt dat die gedeelten des legers welke nu naar hunne haardsteden terugkeeren aldaar het voorbeeld van trouw aan wet en orde geven en, bij de eerste oproeping, andermaal onder de wapenen verschijnen zullen. Ook heeft hij, bij eigenhandig schrijven, den veldmaarschalk *Radetzky* voor zijne onverwijlde overkomst en ijverigen bijstand dank betuigd. Die Veldheer keert eerstdaags naar Milaan terug.

— Volgens de Oostenrijksche *Lloyds* verwacht de Hertog van Bordeaux te Venetië talrijke bezoeken der hoogste Fransche aristocratie. De hertog van *Noailles*, de baron *d'Oudon* en de marquis *de Pastoret* worden onderanderen genoemd. De heer *Barrand*, gewezen onderwijzer des Hertogs, begeleidt de voorname bezoekers naar Venetië, werwaarts zich ook de graaf *de Monti* en de hertog *de Lewis* begeven zullen.

's GRAVENHAGE den 17 december.

Z. M. de Koning zal maandag den 23 dezer, des morgens ten 10 ure, aan het paleis in het Noordeinde alhier, audientie verleenen.

— Bij verschillende dezer dagen genomen besluiten heeft Z. M. goedgevonden te benoemen: *L. ten Cate* tot burgemeester der stad Enschedé, *J. Schaap* tot burgemeester der gemeente Crommenie, *H. A. Hagen* tot secretaris der gemeente Borssele, *A. F. van Bocholt* tot plaatsvervanger van den kantonregter te Helmond, en *D. Borski* bij vernieuwing tot mede-directeur van wege den handel bij 's Rijks entrepôtdok te Amsterdam; terwijl eervol ontslag is verleend aan *W. H. Muntendam* als 2den luitenant bij de dienstdoende schutterij te Middelburg en aan *J. A. van Steyn* als secretaris der gemeente Soest.

Bij besluit van den 16 dezer heeft Zijne Majesteit goedgevonden aan de volgende officieren bij de dienstdoende schutterij te Amsterdam, op hun verzoek, eervol ontslag te verleenen, te weten: aan *A. P. G. van Wijck*, als kapitein, aan *G. Koopmans* en *G. L. Everts*, als 1ste luitenants, en aan *H. G. G. ten Sande*, als 2den luit., en zulks, wat laatstgenoemde betreft, uit hoofde van verandering van woonplaats.

Bij Koninklijk besluit van den 14 dezer zijn de ontvangst-kantoren der directe belastingen en accijnsen te Bodegraven en te Zwammerdam, met den 1 januarij 1851, vereenigd tot ééne ontvangst, hoofdplaats Bodegraven, en is tot ontvanger van die vereenigde ontvangst benoemd de heer jonkh. *J. D. van der Wijck*, thans ontvanger te Bodegraven, en zulks met intrekking, te rekenen van 1 januarij 1851, van het door hem genoten wordende militair pensioen van *f* 300 's jaars.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 12 dezer is de heer *A. J. Machiels* erkend als consul van het groothertogdom Baden, te Amsterdam.

Z. M. heeft goedgekeurd de uitgebragte beroepen van predikanten, door de kerkeraden der Hervormde gemeenten, als: te Almkerk op *J. Drost*, te Hendrik Ido Ambacht en Sandelingen Ambacht op *J. C. Zaalberg* Pz., en te Zegveld op *H. T. Westerouen van Meeteren*, en van den kerkeraad der herstelde Evangelisch Luthersche gemeente te Hoorn op den kandidaat *P. Groote*.

— Het *Staatsblad* n.° 73 bevat een Koninklijk besluit van den 11 dezer, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van de onlangs met Pruissen geslotene overeenkomst tot wederkeerige uitlevering van boosdoeners.

— Men zegt dat de betrekking van inspecteur-generaal der geneeskundige dienst welligt vervallen zal, en de daaraan verbonden werkzaamheden aan eene commissie zullen worden opgedragen. Sedert het ontslag van dr. *Beckers* is de eerste officier van gezondheid 2de klasse dr. *Snabilié* voorloopig met het bestuur en de leiding der werkzaamheden belast.

— De Regering van 's Gravenhage is door aankoop, voor eene som van *f* 175,000, eigenares geworden der kavalerie-kaserne op het Alexandersplein. Daar de manège aan het Willemspark niet beantwoordt aan haar doel, is deze niet aangekocht, maar zal publiek verkocht worden; terwijl op het terrein in de nabijheid der kaserne door de Regering eene nieuwe manège gebouwd en het terrein om en tusschen de stallen bestraat zal worden. Ook zou het voornemen bestaan de aan de stad behoorende stallen onder de Uilenboomen, thans in gebruik voor de hoofd-officieren, te verkoopen.

— De voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal donderdag den 19 dezer bestaan uit *Adrienne Lecouvreur* en *Le lait d'anesse*.

— De vreeselijke storm, die dezen nacht, nu uit het westen dan weder uit het noordwesten, woedde, en het hooge water, waardoor de pinken, die aan strand op het drooge stonden, vlotbaar geraakten, hebben vrij belangrijke schade aan de vloot veroorzaakt. Ook zijn de daken van sommige huizen te Scheveningen beschadigd.

Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER. — *Avondzitting van maandag* 16 *december*.

De in de ochtendzitting afgebroken beraadslagingen over de verschillende artikelen van Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting voor 1851 (*Departement van Justitie*) worden hervat.

Afdeeling VIII (pensioenen, wachtgelden enz.), art. 32. Wachtgelden van ambtenaren, welke door maatregelen van vereenvoudiging en bezuiniging buiten betrekking zullen geraken. . . . . . Memorie.

De Minister van Justitie stelt voor, ingevolge de verwerping van art. 15, bij dit art. 32 uit te trekken eene som van *f* 10,000 als maximum, waaruit aan de scherpregters wachtgeld zal worden verleend.

Ten gevolge van dat voorstel ontstaat eene langdurige woordenwisseling, waaraan de heeren *Dullert*, *van Nispen*, *de Man*, *van Goltstein*, *Bachiene*, *Ypey* en *Poortman* deel nemen. Sommigen geven in bedenking, dat met de afstemming van art. 15 niet het doel is geweest de scherpregters geheel af te schaffen en daardoor de uitvoering der vonnissen onmogelijk te maken; dat alleen de bedoeling was dat de som, daarvoor uitgetrokken, te hoog was, daar men zoo vele scherpregters niet noodig had. Er werd dan ook een amendement voorgedragen, om op art. 15 terug te komen, daarop slechts een gedeelte der vroeger aangevraagde som te plaatsen en overigens de verdere ambtenaren te pensioneren.

De Minister van Justitie verklaart, zich daarmede niet te kennen vereenigen. Het zou regelmatiger zijn, de zaak bij eene afzonderlijke wet te regelen, waartoe de Minister zoo spoedig mogelijk zal overgaan.

Ten laatste is het artikel, zoo als het door den Minister gewijzigd was voorgesteld, aangenomen met eenparigheid van stemmen op ééne na, die van den heer *Jongstra*.

Nadat de verdere artikelen waren afgehandeld is het Hoofdstuk in zijn geheel, ten bedrage van *f* 2,232,814, aangenomen met eene meerderheid van 56 tegen 6 stemmen. *Tegen* de heeren *Dommer van Poldersveldt*, *Taets van Amerongen*, *Hengst*, *Jongstra*, *van Goltstein* en *Luyben*.

De algemeene beraadslagingen worden geopend over Hoofdstuk VI (*Departement voor de zaken van de Hervormde Eeredienst*, *enz.*).

De heeren *Mackay* en *van Lijnden* treden in eenige beschouwingen omtrent het publiek regt der Kerk. Nader zal het blijken, tot welke vorderingen dit beginsel aanleiding geeft, te weten bij de voordragten op het onderwijs en het armbestuur. Zij verklaren er zich tegen, dat de Kerk als eene bijzondere vereeniging behandeld worde. Niet dat zij willen eene heerschende Kerk; zij verklaren dit openlijk, zij erkennen de publieke regten van allen; met eerbiediging van hetgeen in 1795 georganiseerd is, vorderen zij ook voor zich eerbied voor hetgeen in de 17de eeuw gevestigd is. Elkanders regtstoestand te eerbiedigen, zegt de heer *Mackay*, is een veilige weg tot verdraagzaamheid op staatkundig terrein. De sprekers wenschen nadere inlichtingen nopens de verklaring, door den Minister gegeven, van het *jus in sacra*; op zich zelve was het hun welkom, dat geene inmenging van Regerings wege daarin werd aangenomen, doch dat beginsel was in de toepassing toch voor verschillende uitleggingen vatbaar. Zij behandelen voorts de zelfstandigheid der Kerk, in verband 1°, met het collatieregt, nog door den Koning uitgeoefend; 2°, met het beroep der leeraars, waaromtrent bij de R. K. Kerk volle vrijheid bestaat; 3°, met het aanstellen van de hoogleeraren aan de hoogescholen, waarop, indien zij leeraren der Kerk zijn, de Staat geen invloed mag uitoefenen; 4°, met de Synode, in hare betrekking tot de Regering, waaromtrent de sprekers insgelijks meerdere vrijheid verlangen; voorts vragen zij inlichtingen over sommige punten: waarom bij voorbeeld hier de leeraars der Afgescheidene gemeenten geen traktement van Rijks wege erlangen; waarom de briefwisseling met het buitenland aan die gemeenten verboden is, enz.

De heer *van Hoëvell* wederspreekt het, dat hoogleeraren eigenlijk zijn mannen van de Kerk; zij zijn mannen van de wetenschap; onze Hervormde Kerk bepaalt zich hierbij, dat de leeraren behoorlijk moeten bewijzen, dat zij hun onderwijs bij een der hoogleeraren aan de Hoogeschool hebben genoten. De Kerk bepaalt de positie, welke deze tegen over haar hebben, en die positie kan dus niet aan de Regering geweten worden. Hij neemt ook een gezegde op, door een der vorige sprekers gebezigd, alsof er onder de hoogleeraren zouden zijn, die de dierbare waarheden der Christelijke Kerk in het slijk zouden slepen. De spreker gelooft hunne eer te moeten handhaven. Hij houdt het regt der Afgescheiden leeraars op bezoldiging van den Staat ook niet voor bewezen; dit zou tot het onmogelijke voeren. Hij vraagt inlichtingen over de stelling der Protestantsche Kerk in Indië, en meent, dat aan deze gelijke zelfstandigheid als aan de Roomsch-Katholieke toekomt.

De heer *van Goltstein* bestrijdt het voorstel der Regering nopens de Waalsche Kerk. De spreker meent, dat zij zich niet door het arrest van den Hoogen Raad gebonden behoeft te rekenen, daar dit niet in revisie is gewezen, en één arrest geene jurisprudentie daarstelt.

De heer *van Hall* verdedigt de vorige Regering in zoo verre, dat het nooit in hare bedoeling lag, de heiligste regten te krenken. Hij maant voorts, inzonderheid in zoo teedere aangelegenheden, tot liefderijkheid in oordeel aan.

Zijne Exc. de Minister van Justitie verdedigt de voordragt. Eéne zaak beheerscht het onderwerp, de bestendige zucht der Regering namelijk, dat ieder kerkgenootschap, iedere gezindheid die zelfstandigheid en vrijheid van werking hebbe, welke de aard en het wezen van dat kerkgenootschap medebrengt en de Grondwet bepaalt. Intusschen acht de Regering altoos eene organisatie noodig, maar ieder naar zijne eigene zelfstandige beweging. Wat nopens de beroepen is aangevoerd, men kan het bestaande niet losscheuren zonder iets anders daarvoor in de plaats te stellen. In het nieuwe reglement zal dit beginsel echter niet gehandhaafd worden. Wat den stand van zaken in Oostindië betreft, wijst Z. Exc. op de moeijelijkheid, om in zoo verre streken ten deze in overleg te treden, terwijl er dan nog veel met het staatkundig belang in verband staat. Wat de zaak der Waalsche Kerk aanbelangt, men handelt hier over eene begrooting voor één jaar, niet over eene blijvende organisatie. Z. Exc. beantwoordt ook nog andere punten.

De heer *Groen van Prinsterer* beantwoordt den heer *van Hoëvell* en bestrijdt de meening, dat de hoogleeraren aan de hoogescholen alleen mannen der wetenschap en niet leeraren der Kerk zouden zijn, hoewel het hem onbegrijpelijk voorkomt, hoe zij ter goeder trouw leeraren in de Hervormde Kerk kunnen blijven, omdat zij stelselmatig de grondslagen der Hervormde Kerk en der Christenheid ontkennen. Vervolgens brengt hij eenige opmerkingen in het midden, naar aanleiding van het door den Minister van Justitie gesprokene. Ten slotte behandelt hij het geschilpunt over de Waalsche Kerk en komt tot de conclusie, dat het voor de Vergadering zeer moeijelijk is om te beslissen wie gelijk heeft.

De zitting wordt daarna verdaagd tot dingsdag morgen.

Zitting van dingsdag 17 *december*.

De gisteren avond afgebroken discussien over het VIde Hoofdstuk worden voortgezet. Verscheiden sprekers voeren daarover nog het woord, onderanderen de heer *van Hoëvell* tot wederlegging der beweringen van den heer *Groen;* zijns inziens moet de Regering de hoogleeraren als mannen van de wetenschap beschouwen, maar beschouwt de Hervormde Kerk hen tevens als mannen der Kerk. De heer *van Goltstein* zegt, dat, toen hij gisteren de hoogleeraren in de godgeleerdheid aan onze hoogescholen van ketterij, neologie en verloochening der grondwaarheden van de Christelijke leer hoorde beschuldigen, het hem was als of de Dordrechtsche vaderen uit het graf waren opgestaan om allen ter helle te doemen die niet van hun gevoelen waren. De heer *Groen van Prinsterer* antwoordt, dat er hoogleeraren zijn die de waarheden van het Evangelie bestrijden, en dat dan de vraag rijst hoe het mogelijk is dat zij ter goeder trouw in de Hervormde Kerk kunnen blijven.

De afzonderlijke artikelen worden daarna achtereenvolgens aangenomen en ten slotte het geheele VIde Hoofdstuk, en wel met 47 tegen 16 stemmen. Tegen de heeren *L. D. Storm*, *Hengst*, *Reinders*, *van Hall*, *Taets van Amerongen*, *de Poorter*, *Engelen*, *Dommer van Poldersveldt*, *Storm van 's Gravesande*, *Schooneveld*, *Boreel van Hogelanden*, *Gevers van Endegeest*, *van der Linden*, *van Zuylen van Nyevelt*, *van Goltstein* en de Voorzitter.

Het VIIde Hoofdstuk (*Departement voor de zaken der Roomsch-Katholieke Eeredienst*) wordt, na korte woordenwisselingen, met 55 tegen 6 stemmen aangenomen. Tegen de heeren *L. D. Storm*, *Hengst*, *Reinders*, *van Hall*, *de Poorter* en *Dommer van Poldersveldt*.

De algemeene beraadslagingen worden geopend over Hoofdstuk VIII (*Departement van Marine*). De heer *Hugenholtz* herinnert in eene uitgebreide rede, dat hij reeds in het vorige jaar heeft aangedrongen op het aannemen van een vast stelsel ten aanzien onzer marine en op eene uitbreiding van onze marine in Oostindië; hij neemt daarvan ook thans nog niets terug. Verscheiden sprekers voeren nu nog het woord, onderanderen de heer *Hoffman*, die zijn leedwezen te kennen geeft over de opheffing der werf te Rotterdam; hij blijft vreezen dat men zich in de daarvan voorgestelde bezuiniging bedrogen zal zien, men had ook in deze stelselmatig moeten handelen en tot den bedoelden maatregel niet moeten overgaan, zonder voorafgaand onderzoek en zonder het vooraf aannemen van een vast stelsel; hij dringt ten slotte aan op het aannemen van een vast stelsel, daar de marine anders aan gedurige verandering en afwisseling zal zijn blootgesteld.

Op voorstel van den heer *Wichers* wordt besloten de beraadslagingen over het aanhangig Hoofdstuk des avonds voort te zetten.

In den loop dezer zitting zijn ingekomen vijf wetsontwerpen betrekkelijk de heffing van provinciale belastingen in Noordholland, Friesland, Overijssel, Drenthe en Limburg, en een wetsontwerp, houdende naturalisatie van *P. H. Suringar* te Amsterdam.

Avondzitting van dingsdag 17 *december*.

In deze zitting worden in de eerste plaats de beraadslagingen over Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting voor 1851 (*Marine*) voortgezet en ten einde gebragt. Onderscheiden leden voeren nog het woord, evenzeer als de Minister van Marine. — Ten slotte wordt het Hoofdstuk aangenomen met eene meerderheid van 58 tegen 2 stemmen, die der heeren *Hugenholtz* en *Reinders*.

Daarna wordt beraadslaagd over Hoofdstuk IX *A* (*Nationale Schuld*). Ook dit Hoofdstuk wordt, nadat onderscheiden leden, evenzeer als de Minister van Finantien, aan de discussie deelgenomen hebben, aangenomen, en wel met eenparigheid van stemmen.

In den loop der door den Minister gehouden rede heeft Z. Exc. verklaard, dat reeds morgen of overmorgen zou blijken van zijne ernstige zorg om tot amortisatie van schuld over te gaan, vermits daaromtrent van Regerings wege een voorstel aan de Kamer zou worden aangeboden, ten doel hebbende om de overschotten op de dienst voor amortisatie van schuld beschikbaar te stellen.

De zitting is verdaagd tot morgen ten 11 ure, als wanneer aan de orde gesteld is de algemeene beraadslaging over Hoofdstuk IX *B* (*Departement van Finantien*).

— Het ingediend ontwerp tot regeling en beperking der uitoefening van het regt van vereeniging en vergadering behelst drie Afdeelingen, van welke de eerste van *vereenigingen*, en de tweede van *vergaderingen* handelt, de derde *algemeene bepalingen* inhoudt. Het regt der ingezetenen om zich tot gemeenschappelijke zamenwerking ter bereiking van een bepaald en geoorloofd oogmerk te verbinden, wordt erkend, en is, in den zin dezer wet, geoorloofd, zoo lang de gebezigde middelen niet met de openbare orde onbestaanbaar zijn, door oogmerken of middelen met de wetten of goede zeden strijdig. Tot de oprigting eener vereeniging van meer dan drie personen wordt de magtiging der Overheid niet gevorderd; het staat deze echter vrij de openlegging van het doel, de mededeeling der reglementen enz., zoowel van bestaande als nader op te rigten vereenigingen, te vorderen, welke opgaven, binnen eene maand na de opvordering, door tusschenkomst der gemeentebesturen, aan het Departement van Justitie geschieden moet. De toelating wordt door den Koning verleend als het oogmerk en de wijze der inrigting der vereeniging bestaanbaar met de openbare orde bevonden wordt. Van staatkundige vereenigingen moeten de oprigters, bestuurders en deelgenooten meerderjarige ingezetenen, in het vol genot hunner borgerschapsregten, zijn.

De oprigting van en deelneming aan vereenigingen, met de openbare orde onbestaanbaar, worden gestraft: voor oprigters en bestuurders met gevangenis van drie maanden tot twee jaren, en geldboete van *f* 50 tot *f* 300, te zamen of afzonderlijk; voor de overige deelgenooten met gevangenis van veertien dagen tot drie maanden, en boete van *f* 10 tot *f* 50, te zamen of afzonderlijk; de bestuurders die weigeren de geëischte opgaven te doen, zij die de vereischten niet bezitten om aan staatkundige vereenigingen deel te nemen, of de zoodanigen als deelgenooten toelaten, worden met gevangenis van eene tot zes maanden en geldboete van *f* 20 tot *f* 100, te zamen of afzonderlijk, gestraft. Naar omstandigheden kan de regter eene schorsing der borgerschapsregten van zes maanden tot twee jaren met de gevangenis of geldboete vereenigen. Hij spreekt, bij veroordeeling ter zake van onwettige vereeniging, tevens hare ontbinding uit. Indien die uitspraak eene vereeniging betreft, door de wet als zedelijk ligchaam erkend, brengt zij de regtsgevolgen voort, bij art. 1702 burgerlijk wetboek omschreven. Voortzetting der werkzaamheden, gedurende den tijd der wettelijke schorsing, of na uitgesprokene ontbinding, wordt met de hoogste der opgenoemde straffen gestraft. Deze bepalingen zijn niet van toepassing op burgerlijke maatschappijen of vennootschappen van koophandel, en op vereenigingen tot handeling voor gemeene rekening.

Vergadering in den zin dezer wet bestaat als twaalf of meer personen tot gemeenschappelijke beraadslaging of behandeling aanwezig zijn. Tot die welke op openbare vereenigingsplaatsen of in de open lucht zamenkomen, hebben de ambtenaren van politie den vrijen toegang; tot die in besloten gebouwen moet het openbaar gezag, op zijne vordering, altijd worden toegelaten; het maakt van die bevoegdheid alleen gebruik op vermoeden van met de openbare orde strijdige beraadslagingen of handelingen; bij weigering kan de toegang tot het besloten gebouw met geweld verschaft worden. Het dragen van wapenen is bij alle vergaderingen ongeoorloofd, de toegestane bijeenkomsten tot oefening in wapenhandel uitgezonderd. Eene ongewapende vergadering wordt niet gestoord of uiteengedreven dan als zij tot zamenscholing of oproer overslaat. Zij houdt op ongewapend te zijn als meer dan twee personen zigtbare wapenen voeren. Als, bij zamenscholing, aan de herhaalde aanmaning of last om uit een te gaan niet voldaan wordt, wordt de vergadering geacht tot oproer over te gaan: als mede wanneer aan de bevoegde ambtenaren de toegang wordt belet, versperringen beproefd, gewelddadigheden jegens personen gepleegd, vernielingen aangevangen, verborgen wapenen voor den dag gehaald, andere tot geweld geschikte werktuigen in handen genomen, oproerige kreten of leuzen aangeheven worden, of het binnendringen in gebouwen beproefd wordt. — In deze gevallen geschiedt de aanmaning door de voorhouding der woorden *openbare orde*, op eenige vlag, bord of ander geschikt voorwerp uitgedrukt. Bij aarzeling of nalatigheid om uiteen te gaan wordt de oproerige menigte door geweld van wapenen verstrooid of uiteen gedreven, onverminderd de bevoegdheid tot aanhouding en het in verzekerde bewaring stellen van de hoofddrijvers der beweging. In geval van buitenlandschen oorlog of inwendige beroerten kan het regt van vereeniging door het geheele Rijk, in eene of meer provincien, of in eene of meer gemeenten, geschorst worden. — Met gevangenis van een tot drie jaren, en geldboete van *f* 100 tot *f* 150, te zamen of afzonderlijk, worden gestraft: de leiders, hoofden of aanvoerders; zij die in hunne ongeoorloofde handelingen voortgaan, of aan den ontvangen last niet terstond gehoorzamen; zij bij wie verborgen wapenen gevonden, of die met eenig tot kwetsing of geweld geschikt werktuig in handen gegrepen worden; die eene oproeping tot vergadering in de open lucht gedaan of verspreid hebben, zonder tijdige mededeeling aan het gemeentebestuur. Met gevangenis van eene maand tot twee jaren, en geldboete van *f* 10 tot *f* 100, te zamen of afzonderlijk; zij die aan de bevoegde ambtenaren den toegang weigeren of belemmeren; en met gevangenis van veertien dagen tot drie maanden, en geldboete van *f* 6 tot *f* 50, te zamen of afzonderlijk: zij die, geen leiders, hoofden of aanvoerders zijnde, of bij name tot terugkeer in de wettige orde aangemaand, na het openlijk geven dier aanmaning deel aan de beweging blijven nemen, of de vergaderplaats niet verlaten, en zij die, tot ondersteuning van het wettig gezag bij name opgeroepen, weigeren of nalatig blijven daaraan te voldoen. Ook in deze gevallen is de regter bevoegd eene schorsing der burgerschapsregten met de gevangenis of geldboete te verbinden. — In de Algemeene bepalingen wordt art. 463 wetboek van strafregt toepasselijk gemaakt op de misdrijven, bij deze wet omschreven, en de artt. 291 – 294 van dat wetboek door deze wet afgeschaft en buiten werking gesteld.

EERSTE KAMER. — *Zitting van dingsdag* 17 *december*.

In deze zitting is verslag uitgebragt over verscheiden vroeger ingekomen ontwerpen van wet, als: 1°, bepalende het registratie-regt op brieven van naturalisatie; 2°, houdende naturalisatie van onderscheiden personen; 3°, nopens de voorziening tot voortzetting der werken tot droogmaking van het Haarlemmermeer; 4°, tot vaststelling der begrooting van den arbeid der gevangenen voor 1851, en 5°, tot vaststelling der begrooting van de Landsdrukkerij voor 1851. De beraadslagingen over deze wetsontwerpen zullen aanstaanden donderdag een aanvang nemen.

Van de Tweede Kamer zijn ingekomen het IIIde en IVde der Hoofdstukken van de Staatsbegrooting voor 1851.

Onder de verder ingekomen stukken waren adressen van jonkh. mr. *J. A. Singendonck*, commies-griffier bij de Kamer, en van jonkh. mr. *W. G. van de Poll*, houdende verzoek om, de eerste tot griffier en de tweede tot commies-griffier bij de Kamer benoemd te worden. Zulks gaf aanleiding dat de herziening van het reglement van orde op nieuw ter sprake kwam, en de slotsom der woordenwisselingen was, dat later een dag zal worder bepaald waarop tot de verkiezing van een nieuwen griffier en commies-griffier zal worden overgegaan.

's GRAVENHAGE den 18 december.

Het *Staatsblad* n.° 72 bevat een Koninklijk besluit van den 9 dezer, houdende toekenning aan de Pruissische schepen, en aan die van de overige Staten van het Duitsche Tolverbond, van den vrijdom en gelijkstelling bedoeld bij artt. 1 en 6 der wet van 8 augustus 1850 (*Staatsblad* n.° 47).

— De gewone audientie van den Minister van Binnenlandsche Zaken zal op saturdag den 21 dezer geen plaats hebben.

— Heden is uitspraak gedaan in het proces tusschen den heer *van Vliet* en de heeren Gebroeders *van Langenhuysen*, wegens de uitgave van het verslag, betreffende de Engelsche scheepvaartwetgeving. De heeren Gebroeders *van Langenhuysen* zijn veroordeeld met drukken en uitgeven voort te gaan. Men weet dat het eerste gedeelte, dat nopens de handelingen van het Lagerhuis, is in het licht verschenen.

Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van woensdag* 18 *december*.

In deze zitting is besloten de beraadslagingen over Hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1851, handelende over het Departement van Binnenlandsche Zaken, te houden na die over het Xde Hoofdstuk, Departement van Kolonien.

Vervolgens zijn de beraadslagingen geopend over Hoofdstuk IX *B*, Departement van Finantien. — Bij de algemeene beraadslagingen heeft de Minister van Finantien herinnerd aan hetgeen hij vroeger heeft te kennen gegeven nopens de grondslagen, waarop een gewijzigd belastingstelsel moet worden ingerigt, en daarbij gezegd, dat onder de accijnsen, die bij eene afschaffing dienden in aanmerking te komen, het eerst die op de brandstoffen diende genoemd te worden.

Bij de behandeling van art. 27 is door den heer *Godefroi* het vraagstuk wegens het voortdurend behouden der Rijks-advocaten ter sprake gebragt. Sommige leden hebben zich vóór, andere daartegen verklaard. Dit heeft den heer *Storm* aanleiding gegeven tot het voordragen van een amendement, dat strekte om de som op de begrooting voor de Rijks-advocaten uitgetrokken, met ¼ deel, dat is *f* 6,350, te verminderen, ten einde de Regering te verpligten, dat deel van Rijksdienst zoo spoedig doenlijk in nadere overweging te nemen. De Minister van Finantien heeft toegezegd, dat hij de zaak aan een ernstig onderzoek zal onderwerpen. Ten slotte is het amendement van den heer *Storm* verworpen met 32 tegen 29 stemmen en het artikel zelf onveranderd aangenomen met 38 tegen 23 stemmen.

Nadat nog over eenige artikelen van dit Hoofdstuk discussien zijn gehouden, zoo als over de Staats-loterij, de brievenposterij, den Aken-Maastrichtschen-spoorweg enz., is het Hoofdstuk in hoofdelijke omvrage gebragt en aangenomen met 53 tegen 8 stemmen. — Tegen de

heeren *van der Heyden*, *Jongstra*, *Zijlker*, *van der Veen*, *de Poorter*, *Huguenin*, *Hengst* en *von Wijlich*.

Uit hoofde van het ver gevorderde uur is de Vergadering daarna gescheiden tot heden avond ten half acht ure.

ROTTERDAM den 18 december.

Gisteren avond trad de wel eerw. heer *L. Anet*, predikant te Brussel, in de Engelsche Presbyteriaansche kerk alhier op, om in de Fransche taal verslag te geven wegens de werkzaamheden der Evangelisch-Belgische Societeit. Na toepasselijk gezang las hij het vierde hoofdstuk van Paulus tweeden brief aan de Korinthiers voor, en zich bepalende bij het woord: „*ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken*," verklaarde hij dat eene welgegronde en levendige overtuiging van de noodzakelijkheid en weldadige werking der Evangelisatie, bijzonder in België, hem opgewekt en gedrongen had daarvan openlijk getuigenis af te leggen. Hij ging vervolgens over tot eene opgave van de beginselen, de werkzaamheden en de vruchten der Evangelisch-Belgische Societeit, om haar als eene op Gods woord gegronde, naar Gods wil bestuurde en door Gods zegen bekroonde vereeniging te doen kennen, die in België, het land waar bijgeloof en ongeloof de heerschappij met elkander deelen, de stralen van de zon der waarheid verspreidt. Daarna hield zijn eerw. eene godsdienstige toespraak, waarin hij zijne toehoorders in krachtige taal opwekte om het licht, door de Hervorming ontstoken, hoog te waarderen, en zich dankbaar te toonen voor de weldaad der vrije Evangelieverkondiging, die zij boven hunne Roomsch-Katholieke medemenschen deelachtig waren, door alle pogingen, om dien zegen hier en elders aan hen te brengen, met medewerking, gebed en giften te ondersteunen; terwijl hij eindigde met een beroep op de Christelijke liefde ten behoeve der Evangelisch-Belgische Societeit, mededeelende dat de wel eerw. zeer gel. heer *J. J. van Oosterzee*, th. dr. en pred. alhier, zich met de ontvangst en overmaking van gelden voor dat genootschap welwillend blijft belasten.

— Aan de Groningsche Hoogeschool is den 14 dezer tot doctor in de beide regten bevorderd de heer *J. Ph. L. E. E. Scheidius*, van Arnhem, na verdediging van theses.

— Zondag avond ten 10 ure kwam de stoomboot *Orion*, van Goole op Antwerpen varende, te Vlissingen binnen, en begaven zich een rivierloods en twee roeijers van het Belgische loodswezen naar boord, om dien bodem van een rivierloods te voorzien en den zeeloods af te halen. Toen de boot, naar den wal terugkeerende, digt bij het hoofd genaderd was, werd zij door de hooge zeeën daar tegen aan gedreven en omvergeworpen. De roeijers grepen de palen vast, waar, toen kort daarna de sloep over het hoofd werd geworpen, de loods insgelijks teregt kwam. Een Hollandsche sloeproeijer, die op den dijk was, hoorde het geschreeuw, snelde naar zijne reeds slapende wachtgezellen, en eene boot, met twee Hollandsche roeijers en drie andere personen bemand, naderde de drie ongelukkigen, die in doodsgevaar verkeerden. Telkens overdekte hen het snel wassend water, maar, ofschoon uitgeput en afgemat, werden zij behouden binnen gebragt.

Van ROTTERDAM uitgeklaard | *Macao*, K. H. de Groot, naar Batavia; *Catherine Augusta*, J. Bestman, naar New-York; *le Point du Jour*, G. Tournaille, n. Rouaan; *Gazelle*, W. Johns, n. Bristol; *Amy*, T. Frank, naar Londen; *Betsey*, D. Benzie, naar Aberdeen; *Suomi*, A. Tingström, n. ....., en *Rudolf*, C. Sturman, op avontuur.

HELLEVOETSLUIS den 17 dezer. Gisteren na den middag is het barkschip *Jan van Hoorn*, kapitein J. Bouten, door de stoomboot *Kinderdijk* binnen door van Brouwershaven alhier in het Kanaal gesleept; de wind W. Z. W. Heden morgen stoomde naar zee *Border Queen*, G. Thomson, naar Leith, welke onder de Goereesche Haven is geankerd; de wind Z. W.

HELLEVOETSLUIS den 18 dezer. Gisteren na den middag niets gepasseerd. Heden morgen stoomden in zee *Admiraal Ver-Huell*, J. Mouthaan, n. Havre; *Gannet*, D. Sullivan, naar Liverpool; *Earl of Auckland*, W. Wintle, *Rhine*, R. Stranack, en *Attwood*, H. Cheesman, alle drie naar Londen; *Norfolk*, J. Leetham, naar Goole; *Camerton*, H. Cross, en *Emerald Isle*, R. M. Sawyer, n. Hull, en *Border Queen*, G. Thomson, n. Leith. En arriveerden *Dorothea Henriette*, D. Smit, van New-York, doch is door stilte bij den Kwaden Hoek geankerd; *Giraffe* (st.), Th. Goodburn, van Londen; *Sea Gull* (st.), G. Nichol, van Hull, en *Echo*, J. Darnell, van Boness. In het gezigt eene brik en een driemastschip, zijnde het laatste nog buiten gaats; de wind W.

ZEILKLAAR te HELLEVOETSLUIS *Prins Veldmaarschalk*, D. C. Rietbergen, naar de Kaap de Goede Hoop en Batavia, en *Cygnet*, D. Martin, naar Glasgow.

BRIELLE en MAASSLUIS den 18 dezer. Gisteren, en heden voor posttijd, is alhier niets gepasseerd; de wind Z. W. en N. W.

BROUWERSHAVEN den 16 dezer. De wind W. Z. W. Binnengekomen *Cornelis Wernard Eduard*, F. F. Zeven, van Batavia naar Rotterdam, en *Harmonie*, H. de Groot, van Liverpool n. Dordrecht. Op de kust van Schouwen zijn eenige peperbalen aangedreven, vermoedelijk herkomstig van het barkschip *Jan van Hoorn*, die den 12 dezer op den Banjaard zijn geworpen.

Kapitein A. Schaap, voerende het fregatschip *Gertrude*, van Batavia te Brouwershaven binnen, rapporteert GEPRAAID te hebben: den 6 november, op 14 graden ZB. en 7 graden WL., de Engelsche bark *Ellen*, kapit. Robert Scott, 63 dagen reis hebbende van Batavia naar Londen, en den 16 dito, op 3½ gr. NB. en 22½ gr. WL., de Nederlandsche bark *Albrecht Beyling*, kapit. K. van de Erve, 27 dagen reis hebbende van Hartlepool naar Hong Kong. Voorts meldt kapit. Schaap, dat den 5 november van ST. HELENA zijn vertrokken het fregatschip *Neêrlands Indiën*, kapit. L. Delclisur, van Calcutta naar Amsterdam, en de bark *Proteus*, kapit. J. J. van der Veen, van Tjilatjap naar Rotterdam.

TEXEL den 14 dezer. Binnengekomen *Vrouw Catharina*, J. Venster, van Samos.

TEXEL den 17 dezer. De wind W. N. W. — Z. W. Gisteren niets gepasseerd. Heden binnengekomen *Cuba*, J. Jansen, van Suriname. Vertrokken niets.

Kapitein J. Hilbrands, van Suriname in Texel binnen, rapporteert, dat in het Engelsch Kanaal van een loods voorzien is het schip *Lucia Maria*, kapit. B. Barends, van Batavia naar Amsterdam.

ZOLTKAMP den 15 dezer. Binnengekomen den 12den *Catharina Wilhelmina*, Pot, v. Newcastle, en *Agatha Hendrika*, B. J. Bernardus, v. St. Petersburg; gisteren *Aquarius*, G. D. Douwes, van Riga.

VERE den 14 dezer. Binnengekomen de Engelsche brik *Laura*, kapit. G. A. Jackson, van Hull naar Middelburg bestemd.

VLISSINGEN den 17 dezer. Eergisteren is alhier als bijlegger binnengekomen het Hanoversch schoonerschip *Thecla*, kapit. J. B. Meijer, met steenkolen van Newcastle naar Lissabon bestemd, en gisteren in de dokhaven gehaald om de in den laatsten storm bekomen schade te herstellen. — Voor ANTWERPEN bestemd zijn alhier ter reede gekomen *Anonima*, de Oginoga, van Havanna; *Niagara*, J. B. Haynes, van New-Orleans; *Ville de Liège*, G. A. van Renterghem, van Messina; *Abeona*, L. A. Klein, van Cephalonia; *Charles*, Leneveu, v. Cette; *Herstelling*, H. P. Lukkien, van Koningsbergen; *Alida Schuringa*, J. F. Kuipers, van Dantzig, en *Trientje*, Brahms, van Bergen; — voor GENT *Philomène*, F. Bulcke, v. Cadix, en *Balsamine*, Levallois, van Bordeaux. — Gisteren van ANTWERPEN vertrokken *Wilhelmina*, F. W. A. Schmidt, naar Adelaïde en Sydney (Australië), en *Duc de Brabant*, M. C. Schmidt, met 172 landverhuizers n. New-Orleans.

AANGEKOMEN: Te SURINAME 30 october *Jeantine*, J. H. Renken, v. Amsterdam. Te KONSTANTINOPEL 26 november *Myra*, Brown, van Odessa, en uitgeklaard naar Antwerpen. Te GENUA 9 dezer *Aurora*, R. K. de Boer, van Rotterdam.

VERTROKKEN: Van ST. HELENA 31 october *Henriette Clasina*, T. Hagen, (van Batavia) n. Amsterdam. Van VARNA 28 november *Johanna Brons*, J. S. Bonjer, naar Engeland. Van MARSEILLE 12 dezer *Providentia*, J. Lams, naar Antwerpen. Van BREMERHAVEN 10 J. J. Panjer naar Amsterdam.

Het schip *Vrouw Neeltje*, kapit. A. A. Kruisinga, van Memel naar Bordeaux, is vóór den 29 november te Arendal binnengeloopen.

Het Nederlandsch kofschip *Neptunus*, kapit. J. J. Joosten, is den 6 dezer om order te Marstrand binnengeloopen.

CHRISTIANSAND den 28 november. Het Nederlandsch tjalkschip *Vriendschap*, kapitein F. K. Woudstra, van Callundborg komende, is met verlies van zeilen heden alhier binnengeloopen.

STRALSUND den 9 dezer. De Hanoversche kof *Etje Maria*, kapit. H. O. Taapken, met tarwe van Dantzig naar Amsterdam, is gisteren nacht bij Prerow op Dars gestrand; het volk en de inventaris zijn gered, ook is men bezig met het bergen der grootendeels doornatte lading.

Uittreksel uit de Lloydslijst van den 16 december:

Te LONDEN aangekomen 16 dezer L. J. Zoeler van Groningen en K. B. Teppema v. Workum. Te HARWICH 14 E. Garwood v. Rotterdam en J. Boothby van Groningen. Te SUNDERLAND 14 G. Walton van Middelburg en 15 J. Wood van Rotterdam. Te GRANGEMOUTH 13 A. Minto van Rotterdam. Te FALMOUTH dien dag *Anna*, Claussen, van Aux Cayes, om order. Van BELFAST vertrokken 12 H. B. Korfker naar Luçon.

Het brikschip *Amphitrite*, kapit. J. de Graeve, van Havanna naar Antwerpen, was den 13 dezer op de hoogte van Falmouth.

FALMOUTH den 15 dezer. De *Eppien*, K. J. Potjewijd, v. Amsterdam naar Livorno, den 5den lek alhier binnengeloopen, is onderzocht en lost de lading.

Het schip *Harmonie*, kapit. W. J. Wilkens, van Rotterdam naar Triest, is den 14 dezer ter reede van Deal binnengeloopen.

GEPRAAID, den 20 october, op 32 gr. ZB. en 33 gr. OL., *de Oceaan*, C. J. Doeksen, v. Batavia n. Amsterdam, en den 8 november, op 11 gr. 40 min. NB. en 25 gr. 23 min. WL., *Mary Goddard*, N. Koens, van Rotterdam naar Batavia; alles wel aan boord.

C A R G A - L IJ S T.

Nog per GERTRUDE, A. SCHAAP, van *Batavia*.

2800 Huiden, *H. van Rijckevorsel*.

HONG KONG, H. R. RUHAAK, van *Batavia*.

4002 b. Koffij, 208 k. Indigo, 315 fardeelen Kaneel, 290 schuitjes Tin en 756 bossen Bindrotting, Ned. Handel-Maatschappij.

CORNELIS WERNARD EDUARD, F. F. ZEVEN, van *Batavia*.

3550 pic. Koffij, 7498 dito Suiker, 350 dito Tin en 110 dito Bindrotting, Nederlandsche Handel-Maatschappij.

ERATO, P. DON, van *Triest*.

518 b. Sumak en 18 v. Gom, *S. A. le Vino en Co.*; 100 b. Sumak, 12 v. Olie, 1 k. en 1 v. Koopm., *F. W. C. Blom*; 75 b. Sumak, *F. Moll*; 25 b. Sumak, *A. T. Sölling en Co.*; 3 k. Koopm., *Grohé en Sander*; 4 v. en 2 b. Diversen, *L. Maijer en Co.*; 1 k. Koopm., *Meijer en Blessing*; 7 k. Glasparelen, *J. Danizek*, te Amsterdam; 5 k. Glasparelen, *Lud. Hunseman*, te Amsterdam; 1 k. Glasparelen, *H. Rijsnijder*, te Amsterdam; 1 v. Sponsen, *van Voorst en Andriessen*, te Amsterdam; 12 k. Zoethout, 275 b. Sumak, 10 k. en 4 v. Loodwit, 10 v. Cremor Tartarie, 13 collis Diversen en 249 stukken Hout, Order.

BATAVIER, W. SMITH, van *Londen*.

100 b. Rijst, *P. van Ommeren*; 6 k. Droogerijen, *Pluygers en Co.*; 12 coll. Schelpen, *Pasché en Dijkman*; 120 z. IJzerwerk, Nederl. Stoomboot-Maatschappij, en 12 coll. Diversen, Diversen.

EARL OF AUCKLAND, W. WINTLE, van *Londen*.

20 b. Riemen, 1 pak Koopmanschap, 7 boss. en 1 kistje IJzeren Pijpen, *H. Braakman sn Co.*; 10 v. Salpeter, *Reinhold Calm en Co.*; 24 z. Sessamezaad en 1 k. Koopmanschap, *P. van Ommeren*; 54 bondels IJzer, *P. A. van Es en Co.*; 3 b. Rottingen, 1 k. Manufacturen, 1 k. Koopmanschap, 112 bondels Huiden en 11 Huiden, *S. A. le Vino en Co.*; 2 k. Koopmanschap, *R. en J. Dobree*; 1 pak Boeken, Wed. *Krap en van Duym*; 1 pak Boeken, *Baedeker*; 1 k. Schildpad, *F. W. C. Blom*; 1 b. Katoenen, *J. B. Crol en Co.*; 40 kistj. Blik, *W. van Houten*; 3 b. Diversen, *P. J. van der Schrieck en Co.*; 16 b. Wol en 151 kistj. Blik, *C. L. Ringrose en Co.*; 1 k. Wijn, *L. Pincoffs*; 6 b. Rottingen, 1 k. Leder, 1 k. Koopmanschap, 1 baaltje Garen en 50 b. Wol, Order.

BORDER QUEEN, GEO. THOMSON, van *Leith*.

12 b. Garen, *C. L. Ringrose en Co.*; 2 v. Bier, *de Beer en Co.*; 2 k. Katoenen Garen, *Bezeth en Co*; 4 b. Tapijten, *P. A. van Es en Co.*; 1 b. dito, *J. B. Crol en Co.*; 1 b. dito, *J. H. Smaale*, Jr.; 1 baaltje, 2 kistjes en 1 vaatje Koopmanschap en 23 b. Garens, Order.

WUPPER, J. CROSS, van *Hull*.

1096 staven en 981 bossen IJzer, *E. S. de Jonge*.

CLARA, T. DAWSON, van *Hull*.

150 platen, 138 staven en 440 bossen IJzer, *E. S. de Jonge*.

IN LADING LIGGENDE SCHEPEN.

Te Rotterdam:

BELFAST, het Nederlandsch Kofschip *Frouwina*, kapitein *J. G. Bakker*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

BELFAST, het Nederlandsch Kofschip *Johanna Petronella*, kapit. *H. J. Visser*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

DUNDEE, het Engelsch Schoonerschip *Tay*, kapitein *David Brown*. Adres ten kantore van *George Levingston* en van *J. A. Houwens*.

LIVORNO, het Nederlandsch Schoener-Kofschip *Egberdina Anna*, kapitein *J. A. Schuring*. Adres bij *Kuyper, v. Dam en Smeer*.

LONDONDERRY, het Nederlandsch Kofschip *Jezelina*, kapitein *A. W. de Jonge*. Adres ten kantore van *Kuyper, v. Dam en Smeer*.

NAPELS, het Nederlandsch Kofschip *Marie Jeannette*, kapit. *R. H. Barelds*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

NEWRY, het Nederl. Kofschip *Magritha Hillechina*, kapit. *R. S. Oostra*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

TRIEST, het snelzeilend Nederlandsch nieuw gezinkt Galjootschip *Anna Augusta*, kapitein *A. J. Kuiper*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

VALPARAISO, PANAMA en SAN FRANCISCO, het nieuw gebouwd en gekoperd Nederlandsch Barkschip *Everdina Elisabeth*, kapitein *C. J. Tonjes*; hebbende uitmuntende inrigtingen voor Passagiers. Adres ten kantoren van den Heer *Ed. Serruys*, en *Kuyper, van Dam en Smeer*.

Te Vlaardingen:

GIBRALTAR en MESSINA, het Nederlandsch Hoekerschip *Thetis*, kapitein *W. de Zeeuw Baggus*, om spoedig te vertrekken. Adres ten kantoren van de Heeren *Betz en Co.*, te Vlaardingen, en *Kuyper, van Dam en Smeer*, te Rotterdam.

LISSABON en GIBRALTAR, het Nederl. Hoekerschip *Verwisseling*, kapit. *L. den Breems* Hz. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

BEURS- EN MARKTBERIGTEN.

***MADRID** den 11 December.* Spanje 3 per cents 34⅞ a $\frac{15}{16}$; dito 4 per cents 12½ a ⅝; dito 5 per cents 12⅝ a 13; Coupons 6¾ a 7; Rentel. Schuld 3⅞.

***PARIJS** den 16 December.* Frankrijk 3 per cents 57. 60 a contant en 57. 50 tegen ultimo; dito 5 per cents 95. 15 a contant en 95. 10 tegen ultimo; de Actien van de Bank 2330; Spanje 3 per cents Buitenl. 39½; dito Binnenl. 34⅝ a contant; Holland 2½ per cents 59½. — A contant sloten de 3 per cents Fransche fondsen 5 en de 5 per cents 25 centimes lager dan saturdag.

Den 17den. Frankrijk 3 per cents 57. 20 a contant en 57. 30 tegen ultimo; dito 5 per cents 95 a contant en 95. 15 tegen ultimo.

***LONDEN** den 16 December.* De 3 per cents Geconsolideerden 97 voor rekening; de Gereduceerden 97½; de Actien van de Bank 213½; Rusland, 5 per cents, 109; dito 4½ per cents 97¼; Spanje, 5 per cents, 18¾ a contant en 18¾ voor rekening; dito 3 per cents, 40¼ voor rekening; Mexico, 5 per cents 36⅞ a contant en 36⅝ voor rekening; Peru 81¾ a contant, en 82¼ voor rekening; Venezuela, Uitgestelde, 11⅜; Holland, 2½ per cents, 58½ a contant; dito, 4 per cents, Certific. 88½ a 89½.

***ANTWERPEN** den 17 December.* België 2½ per cents 49¾ pap. Spanje 5 per cents 12$\frac{5}{16}$ geld; dito Binnenl. 3 per cents 33⅝ pap.

***AMSTERDAM** den 18 December.* Nederl. Werkel. Schuld, 2½ pc., 56$\frac{13}{16}$ a 57, gebl. 56$\frac{13}{16}$; idem, 3 pc., 66⅝ a 66$\frac{11}{16}$; id., 4 pc., 87$\frac{7}{16}$ a 87⅝; Amortisatie-Sijndiraat, 3½ pc., 88 a 88⅛. België, bij *Rothschild*, 2½ pc., 47. Frankrijk, Cert., 3 pc., 54 a 54$\frac{1}{16}$, gebl. 54$\frac{1}{16}$. Rusland, bij *Hope en Co.*, 5 pc., 104⅝; id. 1828-1829, 5 pc., 103¾ a 103⅞; Neg. 1831-1833, 5 pc., 94; idem bij *Stieglitz*, 4 pc., 85¾; Nieuwe Eng., 4½ pc., 93$\frac{11}{16}$. Spanje, bij *Ardoin*, 1835, 5 pc., 12⅞ a 13, gebl. 12$\frac{15}{16}$; idem £ 510, 5 pc., 13⅛ a 13¼, gebl. 13$\frac{3}{16}$; idem Coupons 8¼ a 8⅜; Nieuwe, 3 pc., 39⅜; Binnenl., 3 pc., 33$\frac{7}{16}$ a 33½, gebl. 33½; Passive 3$\frac{15}{16}$; Uitgest. Schuld 4⅛ a 4¼, gebl. 4$\frac{3}{16}$. Portugal, te Londen, 5 pc., 35$\frac{11}{16}$ a 35¾; id., 4 pc., 35$\frac{5}{16}$ a 35⅜. Oostenrijk, Metaliek, 5 pc., 71½ a 71⅝; id., 2½ pc., 37¾ a 38; id. Nieuwe 1849, 5 pc., 76⅝ a 77, gebl. 76⅝. Grieken, te Londen, 5 pc., 2⅞ a 3. Peru, te Londen, 4½ pc., 80¼ a 80½; id Uitgest. 36¾. Mexico, te Londen, 5 pc., 34 a 34⅛, gebl. 34⅛. Venezuela, te Londen, 3 pc., 33.

***ROTTERDAM** den 18 December.* Nederlanden Werkel. Schuld, 2½ pc., 56$\frac{9}{16}$ l. k., 56$\frac{19}{32}$ h. k.; idem idem, 3 pc., 66⅝; idem, idem, 4 pc., 87⅝. België, bij *Rothschild*, 2½ pc, 46$\frac{15}{16}$. Spanje, *Ardoin*, £ 170, 5 pc., 12¾ l. k., 12$\frac{7}{16}$ h. k.; Coupons *Ardoin*, oude en nieuwe, 8⅜. Portugal, te Londen, 4 pc., 35⅜. Rusland, bij *Hope en Co.*, 1798 en 1816, 5 pc., 105⅛. Oostenrijk, Weener Loten, *fl* 250, 262. Grenada, Onbep., 1½ pc., 18¼; idem Uitgestelde 4$\frac{3}{16}$. Mexico, 1846, 5 pc., 34⅛ l. k., 34½ h. k., 34⅝ gebl. k. Venezuela, Uitgest., £ 100, 12$\frac{9}{16}$; idem Onbepaalde 12¾. Ecuador 3$\frac{5}{16}$. Griekenland, Coupons, enkele, *f* ½ a $\frac{9}{16}$.

***ROTTERDAM** den 17 December.* Londen 2 maanden *f* 11. 65, kort *f* 11. 70.

***AMSTERDAM** den 18 December.* TARWE iets lager, met weinig handel; verkocht: 130 ℔ N. bonte Poolsche *f* 280; 128 ℔ Jar. dito *f* 278; 127 ℔ N. Bovenl. *f* 220. — De overige Artikelen zonder handel. — Op 9 vaten Olie te leveren: in April eerstk. £ 59; in Sept. eerstk. £ 58. LIJNZAAD één doen; 109, 110 ℔ Archangel *f* 285. — RAAPOLIE: op 6 w. *f* 36½; Vlieg. *f* 34½; 1 Dec. eerstk. *f* 34½ a *f* 34¾; 1 Mei eerstk. *f* 34⅝ a *f* 34¾; 1 Sept., 1 Oct. en 1 Nov. eerstk. *f* 34½ a *f* 34¼. — LIJNOLIE: op 6 w. *f* 34¾; Vlieg. *f* 33¾ a *f* 33½. — HENNEPOLIE: op 6 w. *f* 37½. — RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 60 a *f* 65. — LIJNKOEKEN, per 104 st., *f* 7½ a *f* 11¼.

***SCHIEDAM** den 18 December.* Jenever, het Nederl. Vat, zonder fust, *f* 13. 75; Amst. proef, idem idem, *f* 15. Zonder de belasting.

NATIONALE MILITIE.

Ten gevolge der Publicatie van Heeren Burgemeester en Wethouders van den 9 dezer maand, wordt aan alle belanghebbenden in den jare 1832 alhier geboren, en alzoo vallende in de termen der Nationale Militie, ter kennis gebragt, dat aan het Bureau van den Burgerlijken Stand tot afhaling der Geboorte-Akten des avonds ten vijf ure zal worden gevaceerd, als:

Op Woensdag den 18 December,
voor de bewoners der wijken 1, 2, 3 en 4.
Op Donderdag den 19 December,
voor de bewoners der wijken 5, 6, 7 en 8.
Op Vrijdag den 20 December,
voor de bewoners der wijken 9, 10, 11 en 12.
Op Saturdag den 21 December,
voor de bewoners der wijken 13, 14 en 15.

En wordt een ieder aangemaand om, tot voorkoming van oponthoud, zich ten dage en ure voorschreven aan te melden.

De Wethouder der stad Rotterdam, benoemd Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,
SCHADEE.

Rotterdam den 13 December 1850.

Voor de menigvuldige bewijzen van deelneming, mij betoond bij het overlijden van mijn geliefd jongste Kind, betuig ik den hartelijksten dank.

Wed. F. A. LABOUCHERE,
HUDIG.

Heden beviel van eene DOCHTER M. PARQUI, Echtgenoote van
M. H. VAN DER TAK KRABBE.
Rotterdam den 17 December 1850.

Mijne geliefde Echtgenoote, A. Q. H. KOLFF, is heden van eene DOCHTER bevallen.
Rotterdam den 17 December 1850.
C. D. H. DIJXHOORN.
Eenige kennisgeving.

Heden overleed, in den ouderdom van ruim 54 jaren, H. W. WALTER, diep betreurd door zijne Betrekkingen, en tot leedwezen van hen aan wien hij lange jaren zijne trouwe diensten heeft gewijd.
Rotterdam den 11 December 1850.

Heden overleed ons geliefd jongste Zoontje, JACOB, in den aanvalligen leeftijd van bijna 3 jaren.
Rotterdam den 16 December 1850.
J. R. MEES, *R. P. Zn.*
J. M. MEES,
VAN STOLK.
Eenige kennisgeving.

Het Kind, in welks geboorte wij ons den 10 dezer mogten verheugen, werd ons heden door den dood ontnomen.
Rotterdam den 17 December 1850.
S. A. CHABOT.
J. L. CHABOT,
BLOKHUYZEN.
Eenige kennisgeving.

*** STOOMBOOTVAART TUSSCHEN ROTTERDAM EN HULL.

De Stoomboot **SEA GULL**, Kapit. *Geo. Nichol*, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL, Saturdag den 21 December, des morgens vroegtijdig.
Adres *J. B. CROL & Co.*

*** *ROTTERDAM.* — De Heer DENTZ, *Dentiste van Z. M. den Koning, van H. M. de Koningin-Moeder, van Z. K. H. prins* Frederik *der Nederlanden* en *van H. K. H. de Kroonprinses van Zweden en Noorwegen*, zal MORGEN den 20sten alhier arriveren en tot Woensdag den 25 dezer vertoeven; gelogeerd in *den Arend*, op de Hoogstraat.

*** De Ondergeteekende, JOHANNES PIETER VAN DEN BERGH, de **Horlogiemakers-Affaire**, door hem bevorens uitgeoefend onder de Firma van ***van den Bergh en Zoon***, hebbende **overgedaan** aan den Heer **JAC.S DE HAAN**, *Horlogiemaker* te Rotterdam, door wien de Zaak van heden af in hetzelfde Huis, in de Stadhuissteeg, zal worden voortgezet, en tevens door mij belast is met de Liquidatie der nog uitstaande Zaken, neemt de eer zijne Begunstigers bij deze ten vriendelijkste te bedanken, met aanbeveling van zijnen Opvolger in hunne voortdurende genegenheid.
Rotterdam den 13 December 1850.
J. P. VAN DEN BERGH.

*** De Ondergeteekende, blijkens bovenstaande Advertentie de **Horlogiemakers-Affaire** van den Heer JOHANNES PIETER VAN DEN BERGH, onder de Firma van ***van den Bergh en Zoon*** gedreven, van heden af in hetzelfde Huis, in de Stadhuissteeg, zullende **voortzetten**, heeft de eer zich bij deze in de voortdurende genegenheid der Begunstigers van voorschreven Firma aan te bevelen.
Rotterdam den 13 December 1850.
JAC.S DE HAAN.

*** Gedurende eenige dagen is de PRIJS der

C O K E S,

tot nadere Advertentie, bepaald op **50** ***Cents*** per **Mud**, aan de Gaz-Fabriek afgeleverd, en **10** *Cents* daarenboven voor het aan Huis bezorgen van die hoeveelheid.

*** Al die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan den Boedel van Mejufvrouw **MARGARET MICHELET**, in leven *Koopvrouw*, gewoond hebbende en den 13 November 1850 overleden aan de Noordblaak te Rotterdam, worden verzocht daarvan opgave of afgifte te doen ten Kantore van de Notarissen *BORDEWIJK en VAN KERCKHOFF*, in den Oppert, wijk F, n.° 27, te Rotterdam, *vóór of op den* 1 *Januarij* 1851.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY

zijn zeer vermaard wegens derzelver weldadige werking,
in geval van **gebrek aan Spijsvertering.**

In een Brief van den Heer J. H. BELL, te Gelong, aan den Agent voor den verkoop der ***Holloway's*** **Pillen** en **Zalf** te Melbourne, Port Philip, zegt hij: „Gevoel van dankbaarheid doet mij het gelukkig herstel van mijne Echtgenoot door het gebruik dezer onvergelijkelijke **Pillen** openlijk bekend maken. Toen wij voor omtrent 9 jaren in Melbourne kwamen, leed zij aan gedurig gebrek aan Spijsvertering en Verstoppingen in de Ingewanden. Nadat zij vruchteloos met groote kosten alle soorten van middelen daartegen had aangewend, begon zij de **Pillen** van ***Holloway*** te gebruiken; korten tijd daarna was zij volkomen hersteld en geniet thans de beste gezondheid.

Zijn op *franco* aanvraag a contant te bekomen bij den Heer **J. P. B. SCHULTZE**, Depôthouder te **Gorinchem;** aan het Hoofd-Depôt bij den Heer **J. STRAATMAN**, te **'sHertogenbosch;** als mede te **Londen**, Strand, 244, *Holloway's Etablissement. — Door het vermeerderd debiet zijn de* ***prijzen*** *thans de volgende:*

DOOSJES PILLEN van *f* 0. 90, *f* 2. 10, *f* 3. 30, *f* 7. 75, *f* 15. 50, *f* 23. 50.
POTJES ZALF....... „ - 0. 90, - 2. 10, - 3. 30, - 8. 15, - 15. 90, - 23. 90.

***** LET WEL.**

Eene Fatsoenlijke Gelegenheid biedt zich aan om een **Grondig Onderwijs** te ontvangen in het DAMES-HOEDENMAKEN, in 30 Lessen, a 30 Cents de Les; kunnende twee Leerlingen, na dit Onderwijs ontvangen te hebben, voor Verdiensten geplaatst blijven. Adres, onder letter M, bij *H. T. HENDRIKSEN, Kantoor-Boekhandel*, Hoogstraat, G, 62.

*** Wordt gevraagd eene Fatsoenlijke **WINKEL-JUFVROUW**, van de Protestantsche Godsdienst, van goede Getuigenis voorzien, die tevens de vereischten bezit vlug te **Rekenen** en te **Schrijven**, en goed met de Menschen te kunnen omgaan. Adres, met eigenhandig geschreven en gefrankeerde Brieven onder de letter A, bij den Boekhandelaar *T. VAN DER BEEK*, Oppert, n.° 205. Bij wien tevens gevraagd wordt een **JONGEN**, om **Loopend Werk** te verrigten.

*** OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.

De Notaris *ABRAM VAN RIJCKEVORSEL W. Zn.*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van deszelfs Principalen, die daartoe zijn geautoriseerd door de Arrondissements-Regtbank te Rotterdam, is van meening op MORGEN den 20 December 1850, des namiddags ten 4 ure, in het Notarishuis aldaar, te veilen en aan den hoogstbiedende of eerstmijnende te verkoopen:

Een hecht, sterk, wel gebouwd, goed onderhouden **HUIS, BOVENHUIS** en **ERVE**, staande en gelegen aan de zuidzijde van de Meent binnen de stad Rotterdam, vroeger in de Wijkverdeeling bekend wijk H, n.° 101, en thans wijk 8, n.° 110, op den Perceelsgewijzen Kadastralen Legger der gemeente Rotterdam voorkomende onder sectie K, n.° 275. Aangeslagen in de Grondbelasting over den jare 1850 tegen *f 29. 66*. Van dit Pand is de Bovenwoning in eigen gebruik, en de Benedenwoning verhuurd tot den 1 Mei 1852 tegen *f* 130 in het jaar.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris; terwijl voorschreven Pand door de Gegadingden nog HEDEN en MORGEN kan worden bezigtigd, des voormiddags tusschen tien en twee ure, mits voorzien zijnde van een Permissiebiljet, afgegeven door denzelfden Notaris.

*** OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.

FRANS DIJKMAN, Notaris, residerende te Rotterdam, als last hebbende van zijnen Principaal, is voornemens om op MORGEN den 20 December 1850, des namiddags ten 4 ure, in het Locaal voor Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade aldaar, in het openbaar te veilen en te verkoopen:

N.° 1. Een extra hecht, sterk en allervoordeeligst gesitueerd **WINKELHUIS** en **ERVE**, zijnde ingerigt tot den **Handel** in **Verwwaren**, die daarin gedurende bijna eene Eeuw met het beste succes is uitgeoefend en alsnog wordt voortgezet, doch, uit hoofde van Sterfgeval, zal worden gequiteerd; bevattende het Pand, tot de uitoefening der Affaire, een ruim VOORHUIS met KANTOOR, dito KELDER, ZOLDERS en VLIERING, en voorts diverse zoo groote als kleinere goede en nette WOONVERTREKKEN, grooten DROOGZOLDER, KEUKEN, KELDER en verdere Gemakken, tot een wel ingerigt Woonhuis vereischt wordende, staande en gelegen op een der beste Standen, aan de oostzijde van de Hoofdsteeg, binnen de stad Rotterdam, wijk L/11, n.s 122/128, Kadaster sectie N, n.° 615, groot 1 Roede 19 Ellen. In de Grondbelasting over het jaar 1850 aangeslagen tot *f* 100. 53.

N.° 2. Een **TUIN, LOODS** en **ERVE**, met de BEPOTING en BEPLANTING, gelegen en staande in de Vriendenlaan, welke is strekkende van de Rotte tot aan den Hofdijk, binnen de gemeente Rotterdam, wijk Q/14, n.s 114/149, Kadaster sectie C, n.s 812—816, groot 2 Roeden 48 Ellen. Als voren in de Grondlasten aangeslagen tot *f* 5. 19.

De voorschreven **Onroerende Goederen** zullen, na daarvan gehoudene separate veiling, eerst afzonderlijk en vervolgens gecombineerd worden afgeslagen, en zullen door de Koopers moeten worden aanvaard den 1 Januarij 1851.

De Kooper van het Perceel N.° 1, of ook die van beide Percelen in massa, zal, des verkiezende, de helft der uit te loven Kooppenningen op het bij hem gekochte kunnen gevestigd laten, tegen Interestbetaling a *f* 4. 50 per Cento en Aflossing van 1/10 Gedeelte jaarlijks.

De Kooper van het Pand N.° 1 vermeld zal moeten ***overnemen*** al de daarin voorhanden zijnde **Verwwaren, Oliën, Vernissen** en andere **Artikelen**, tot voorschreven Handel behoorende, benevens de **Gereedschappen** daartoe gebruikt wordende, en zulks volgens taxatie van deskundigen, om *Gereed Geld*.

De te veilen Onroerende Goederen kunnen nog HEDEN en MORGEN worden bezigtigd, mits voorzien zijnde van een Permissiebiljet, geteekend door voornoemden Notaris *DIJKMAN*, ten wiens Kantore in de Wijnstraat, wijk 2, n.° 131, inmiddels alle nadere informatien zijn te bekomen.

*** OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.

De Notarissen *SANDER en PAATS*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principalen, zijn van meening op MORGEN den 20 December 1850, des namiddags ten vier ure, in het Lokaal op de Gelderschekade aldaar, publiek te veilen en aan de meestbiedenden of eerstmijnenden te verkoopen:

N.° 1. Een hecht en sterk **HUIS** en **ERVE**, staande en gelegen aan de zuidzijde van den Haringvliet te Rotterdam, hebbende zeer Ruime VERTREKKEN, zoo vóór aan den Haringvliet, als achter met een schoon Uitzigt op de Rivier de Maas, voorts KANTOORTJE en verdere **Commoditeiten**, oud wijk M, n.° 45, nieuw wijk 12, n.° 46, en op den Perceelsgewijzen Legger van het Kadaster dier Gemeente bekend onder sectie F, n.° 233. Aangeslagen over het jaar 1850 in de Grondbelasting op *f 62. 70* en zijnde geweest in eigen gebruik.

N.° 2. Een **HUIS** en **ERVE**, staande en gelegen tegen over het voormalig Admiraliteitshof, later genoemd het Zeekantoor, te Rotterdam, oud wijk M, n.° 109, nieuw wijk 12, n.° 125, Kadaster sectie F, n.° 198. Aangeslagen in de Grondbelasting als boven op *f 37. 69*, en doende in Huur *f* 240 in het jaar.

N.° 3. Een **HUIS, BOVENWONINGEN** en **ERVE**, van ouds genaamd ***DE HOOIWAGEN***, staande en gelegen aan de westzijde van den Groenendaal, tegen over 's Lands Magazijn, te Rotterdam, oud wijk M, n.° 357, nieuw wijk 12, n.° 417, Kadaster sectie N, n.° 320. Aangeslagen in de Grondbelasting als boven op *f 20. 58*, en doende in Huur te zamen *f* 3. 90 in de week of *f* 202. 80 in het jaar.

N.s 1, 2 en 3 te aanvaarden primo Februarij 1851.

Nog zal door de Notarissen *SANDER en PAATS*, als last hebbende van hunnen Principaal, worden geveild en verkocht:

N.° 4. Een **HUIS, BOVENWONINGEN** en **ERVE**, staande en gelegen aan de westzijde van de Schubdevischsteeg te Rotterdam, oud wijk L, n.° 458, nieuw wijk 11, n.° 548, Kadaster sectie M, n.° 589. Aangeslagen in de Grondbelasting over 1850 op *f* 17. 55. Doende in vijf Percelen aan Huur *f* 3. 30 per week, makende *f* 171. 60 's jaars.

N.° 5. Een **HUIS, BOVENWONINGEN** en **ERVE**, staande en gelegen aan de oostzijde van de Schubdevischsteeg te Rotterdam, oud wijk L, n.° 474, nieuw wijk 11, n.° 563, Kadaster sectie M, n.° 605. Aangeslagen in de Grondbelasting over 1850 op *f* 8. 59. Doende in Huur in vier Percelen *f* 2. 50 per week, makende *f* 130 's jaars.

N.° 6. Een **HUIS, BOVENKAMER** en **ERVE**, staande en gelegen aan de westzijde van de Brandewijnsteeg te Rotterdam, oud wijk L, n.° 543, nieuw wijk 11, n.° 629, Kadaster sectie M, n.° 682. Aangeslagen in de Grondbelasting over 1850 op *f 6. 55*. Doende in twee Percelen aan Huur *f* 1. 50 per week, makende *f* 78 's jaars.

N.° 7. Een **HUIS, BOVENKAMER** en **ERVE**, staande en gelegen als voren, oud wijk L, n.° 544, nieuwe wijk 11, n.° 630, Kadaster sectie M, n.° 683. Aangeslagen in de Grondbelasting over 1850 op *f 6. 54*. Doende in twee Percelen aan Huur *f* 1. 45 per week, makende *f* 75. 40 's jaars.

N.s 4, 5, 6 en 7 te aanvaarden 1 Januarij 1851.

De Veil-Conditien liggen ter lezing en nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van de voornoemde Notarissen; kunnende de te veilen Percelen nog HEDEN en MORGEN, van tien tot twee ure, worden bezigtigd, mits ten opzigte van Perceel N.° 1 voorzien zijnde van een Biljet, daartoe door een der Notarissen afgegeven.

*** OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.

De Notaris *JAN VAN DER HOOP Jpz. Zn.*, residerende te Rotterdam, is voornemens om op Maandag den 30 December 1850, des namiddags ten 1 ure, in het Locaal van Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade aldaar, te verkoopen:

N.s 1 a 4. Vier **AANDEELEN** in de *Maatschappij van Assurantie, Discomptering en Beleening der stad Rotterdam*, ieder groot ***f* 5000**, waarop is gefourneerd *f* 250, laatste Uitdeeling *f* 40.

N.s 5 a 8. Vier **AANDEELEN** in de *'s Gravenhaagsche Maatschappij ter verzekering tegen Brand- en Zeegevaar*, onder directie van den Heer *H. H. van Dam*, te Rotterdam, elk groot ***f* 5000**, waarop is gefourneerd *f* 500, laatste Uitdeeling *f* 90.

N.s 9 en 10. Twee **AANDEELEN** in de *Maatschappij van Zee- en Brand-Assurantie*, te Rotterdam, onder directie van den Heer *J. R. Veder*, ieder groot ***f* 5000**, waarop is gefourneerd *f* 500, laatste Uitdeeling *f* 65.

N.s 11 en 12. Twee **AANDEELEN** in de *Zee- en Brand-Assurantie-Societeit*, te Rotterdam, onder directie van den Heer *M. P. Ketelaar*, elk groot ***f* 5000**, waarop is gefourneerd *f* 1250, laatste Uitdeeling *f* 100.

N.s 13 en 14. Twee **AANDEELEN** in de *Hollandsche Zee- en Brand-Verzekering-Maatschappij*, te Rotterdam, onder directie van de Heeren *van Oosterzee en van Putten*, ieder groot ***f* 5000**, waarop is gefourneerd *f* 250, laatste Uitdeeling *f* 45.

N.s 15 en 16. Twee **AANDEELEN** in de *Verzekering-Maatschappij* ***Amicitia***, te Rotterdam, onder directie van den Heer *J. C. Bernelot Moens*, elk groot ***f* 5000**, waarop is gefourneerd *f* 1000, laatste Uitdeeling *f* 80.

N.° 17. Een **AANDEEL** in de *Verzekering-Maatschappij* ***de Maas***, te Rotterdam, onder directie van den Heer *C. G. Schutze van Houten*, groot ***f* 5000**, waarop is gefourneerd *f* 1000, laatste Uitdeeling *f* 65.

N.° 18. Een **AANDEEL** in de *Maatschappij voor Brand- en Zeegevaar*, te Rotterdam, onder directie van den Heer *F. H. Nortier*, groot ***f* 5000**, waarop is gefourneerd *f* 500, laatste Uitdeeling *f* 50.

N.° 19. Een **AANDEEL** in de *Oost-Indische Zee- en Brand-Assurantie-Maatschappij*, onder directie van den Heer *J. J. A. Santhagens*, te Amsterdam, en den Heer *M. P. Ketelaar*, te Rotterdam, groot ***f* 5000**, waarop is gefourneerd *f* 500, laatste Uitdeeling *f* 125.

N.s 20 en 21. Twee **AANDEELEN** in de *Maatschappij van Bouwvereeniging*, aan het Nieuwewerk te Rotterdam, ieder groot ***f* 5000**, waarop is gefourneerd *f* 1500.

N.s 22 en 23. Twee 1/80 **AANDEELEN** in **de Helft** van den **Eigendom** der *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, waarop *f* 650 is gefourneerd. Interest 5 pCt. 's jaars.

Inmiddels zijn nadere informatien te bekomen ten Kantore van gezegden Notaris.

*** AANBESTEDING.

Van heden af liggen dagelijks (Zon- en Feestdagen uitgezonderd), des voormiddags van 9 tot 12, en des namiddags van 2 tot 4 ure, op het *Stads Timmerhuis*, de **Voorwaarden** ter lezing, waarop de **Leverantie** van **HOUT, SPIJKERS** en **IJZERWAREN**, voor Stads Dienst, gedurende het jaar 1851 benoodigd, aan binnen deze Stad gevestigde Handelaren, zal worden aanbesteed, en waarvoor de **Inschrijvingsbiljetten**, op Zegel geschreven, op Saturdag den 28 December 1850, aan gemeld Stads Timmerhuis, des middags ten 12 ure, zullen moeten ingeleverd zijn; zullende later bezorgde Inschrijvingen niet in aanmerking kunnen komen.

Rotterdam den 13 December 1850.

*** **NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.**

De DIRECTIE brengt bij deze ter kennisse van de belanghebbenden, dat zij voornemens is, onder nadere approbatie van het Departement van Kolonien, bij *Inschrijving in* ***één*** *Perceel*, in het openbaar aan te besteden: De **Levering** van

29,390 Ned. ℔ **IJZEREN SPIJKERS,**
55 „ **VERTINDE** „
65 „ **ZINKEN** „

De **Voorwaarden**, waarop de levering moet geschieden, liggen ter inzage van de belanghebbenden ten Kantoren van de Directie te *Amsterdam* en van de Agenten der Maatschappij te *Rotterdam*, alwaar tevens **Model-Inschrijvings-Biljetten** verkrijgbaar zijn, welke, behoorlijk gezegeld en gesloten, vóór of op den 27 dezer, des middags ten 12 ure, *vrachtvrij* moeten worden ingeleverd aan het Locaal der Maatschappij te *Amsterdam*; zullende na dien tijd geene Biljetten meer worden aangenomen en onmiddellijk tot de voorloopige toewijzing worden overgegaan.

Amsterdam den 10 December 1850.

VAN DER OUDERMEULEN, *President*.
TOLLENAAR, *Secretaris*.

INGEZONDEN STUKKEN.

Rotterdam.

Voor eenige dagen werd de aandacht harer lezers door de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* gevestigd op *Rotterdam*, de stad onzer inwoning.

Zij verdient dat in het bijzonder, bij al het bedrijf, al den vooruitgang, al de ondernemingszucht, die wij binnen hare muren in zoo ruime mate ontwaren.

Wanneer wij onze havens en kaden zoo vol beweging zien, dat voor den wandelaar naauwelijks plaats is zich te bergen, dan ondervindt men, hoe lastig ook voor hem, een warm gevoel van dankbaarheid bij zoo veel welvaart.

Pakhuizen en woningen zien wij in korten tijd verrijzen, en, waar voor twee jaren de rivier nog spoelde, is nu reeds eene geheele straat voltooid, en aan de Maaszijde zien wij heerlijke huizen verrijzen, die voor den gegoeden stand ruimschoots gelegenheid zullen geven, om zich in het nieuwe deel onzer stad te vestigen, terwijl in de Maasstraat door veelvuldige pakhuizen voorzien wordt in de behoefte aan bergplaatsen voor koopmansgoederen.

Onwillekeurig rijst, bij de beschouwing van dit alles, het beeld in ons op van den moedvollen jongeling, krachtig zoo physiek als intellectueel, die geene bezwaren te groot acht, waar zij zich in zijnen weg zouden stellen en het verwezenlijken van groote plannen belemmeren. — Nooit acht hij genoeg gedaan, en steeds voorwaarts strevende op de baan des roems, zal hij niet rusten, voor hij zijn doel bereikt heeft; of, ja dat kan ook, mislukken.

Wanneer wij Rotterdam met dien jongeling vergelijken, dan moeten wij ook op dat laatste woord onze aandacht vestigen.

Niet overmoedig, zeiden onze voorvaderen; alle tijden hebben **hunne keerzijden; — te driftig loopen doet struikelen en het op**staan gaat dikwijls zoo gemakkelijk niet.

Daarom niet stil gestaan, want stilstand is achteruitgang, vooral nu ook onze naburen Schiedam en Dordrecht met denzelfden geest van vooruitgang bezield zijn; maar ik bedoel eene poos van overleg, van nadenken. Wat is reeds ondernomen, is dat alles tot stand gebragt, ontbreekt er nog aan?

Naast dien jongeling vol verwachting op goede uitkomst, moeten wij, dunkt mij, een meer bejaarden en toch verlichten man stellen, die hem van tijd tot tijd herinnert, dat men bij aanvankelijk goeden uitslag niet overmoedig moet worden, en op het goed fortuin, tot nu toe ondervonden, het volgend wèl slagen gronden. Deze zal hem dan trachten te doen begrijpen, dat eerst het begonnen werk op die hoogte gebragt moet worden dat het zichzelve kan helpen, voor men ander onderneemt.

Wanneer hij hem wijst naar den Hoogen Zeedijk, waar, door het opruimen van de Werf, zoo veel gelegenheid tot uitbreiding van de Stad is, dan wijst hij hem naar het nog zoo groot deel onbetimmerd Erf, aan het Nieuwe Werk, dat voortdurend naar koop- of bouwlustigen wacht, en hij vraagt of het niet beter zou zijn dit werk het eerste ten einde te brengen.

Hij merkt hem wijders op, dat het welligt beter zal zijn over niets te beschikken, dat in aanraking staat met de voormalige Werf van 's Lands Marine, of Rotterdam ook het onschatbare voordeel zou kunnen verkrijgen daar het Station voor de Rijnspoorweg-Maatschappij te zien vestigen, om dan in niets belemmerd te worden, wat zou kunnen strekken om aan deze inrigting de noodige uitbreiding te geven, waarvan het later zal blijken dat Rotterdam, voortdurend in bloei toenemende, voor hare handelsoperatien zoo groot nut kan trekken.

De medewerking der Stedelijke Regering, waar zij bevorderlijk kon zijn om iets goeds en nuttigs daar te stellen, heeft niet ontbroken; maar zij heeft ook met de Finantien, met de Stedelijke kas te raadplegen, en niemand zal het raadzaam achten Leeningen te sluiten en daardoor de uitgaven te vermeerderen, voor men zeker is dat die kapitalen en renten werkelijk vruchten zullen dragen.

Om langs den Dijk bij de Werf te kunnen uitbreiden, dient men Eigenaar van de Werf te zijn, althans van de strook waarop men zou willen bouwen. — Is de Stad dat? zoo niet, moet zij die gronden aankoopen, om ze later ter bebouwing uit te geven. Zal het Rijk, in dat geval, van zulk een deel afstand doen en daardoor de Werf verbrokkelen, die in haar geheel zoo groote waarde voor eene groote onderneming heeft?

Is het daarenboven zoo waar, dat men slechts gronden behoeft aan te wijzen, om er te zien bouwen? Wel nu, er is aan het Nieuwe Werk nog veel terrein tot dat einde bestemd.

En hoe zou men er over denken, indien men de Stad nu reeds op nieuw met belangrijke geldelijke opoffering, zoo aan inkomsten als door het maken van nieuwe schulden, gronden aan hunne tegenwoordige bestemming zag onttrekken en die ter bebouwing aanwijzen, zonder eenige zekerheid van daarvoor bestemming te hebben?

De Stedelijke Regering heeft boven alles toe te zien, dat hare uitgaven niet vermeerderen, wanneer zij daardoor de plaatselijke belasting zou moeten verhoogen; bijzonder in een tijd, waarin wij, volgens afgelegde verklaring der Regering, aan geene vermindering van Lands belasting te denken hebben; en, zoo wij dus daarvan ontlasting voor den Ingezeten zullen verwachten, die van de Stedelijke Regering behoort uit te gaan.

Dergelijke ondernemingen doen zich nog van eene andere zijde beschouwen. Is het voor onzen handelstand wenschelijk zoo vele kapitalen te immobiliseren; kan daarvan geen vruchtbaarder gebruik gemaakt worden?

De Rijkdom van Rotterdam bestaat meer in den ijver en ondernemingszucht harer Handelaren dan in groote Kapitalisten, bij wie men, zoo als in Amsterdam, hulp en bijstand vragen kan, zoo de nood dringt.

Men kan zich vereenigen, zoo als dat tot bebouwing van het terrein aan het Nieuwe Werk reeds geschied is.

Maar zou men in ernst meenen, dat zich eene derde Maatschappij van eenige tonnen gouds naast de twee bestaande zal vestigen, om te bouwen op de nieuw aan te wijzen gronden? Ik betwijfel het, en heb daarvoor rede, nu men ziet, welke moeite het voor de voorstanders van de vaart op New-York in heeft, om het daartoe gevorderde kapitaal bij een te krijgen.

Ik wil nog niet eens spreken van het zoo zeer geschokt vertrouwen in alle industriële ondernemingen, nadat men van velen in ons Land zulke droevige en schadelijke resultaten heeft gezien.

Mij dunkt, wat meer bijzonder de uitbreiding der Stad betreft, dat eerst de uitslag der pogingen aan het Nieuwe Werk behoort afgewacht te worden, alvorens verder te gaan; blijft dezelfde behoefte bestaan, nadat dat terrein volbouwd is, zal men naar nieuwe middelen moeten uitzien en deze zullen wel te vinden zijn.

A. B.

Te *Rotterdam*, bij JAN ARRENBERG & Co.